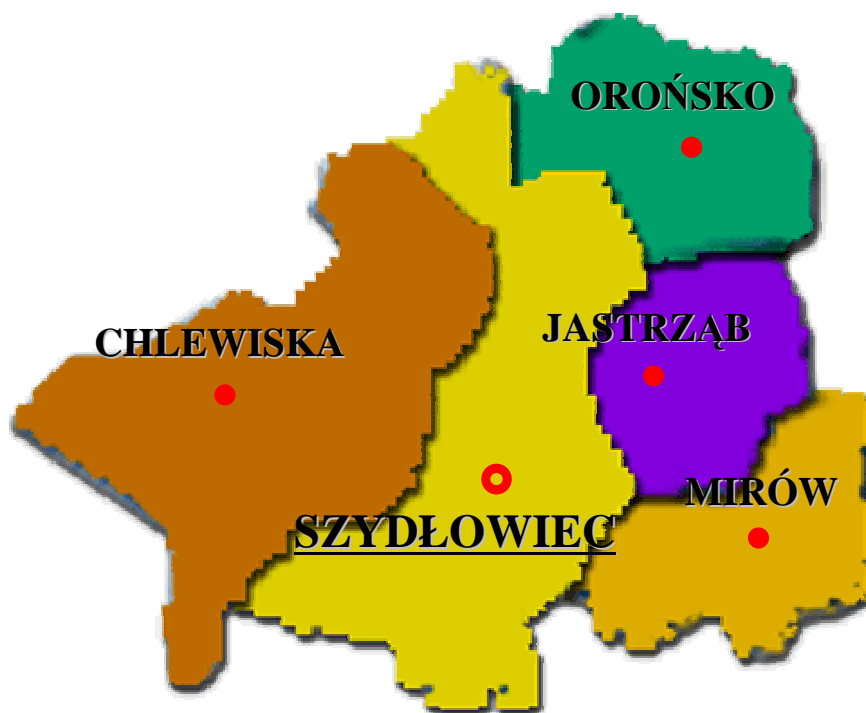

STRATEGIA ROZWOJU POWIATU SZYDŁOWIECKIEGO (aktualizacja)

CZĘŚĆ II

STRATEGIA ROZWOJU

Rozdział I

WPROWADZENIE

POTRZEBA OPRACOWANIA I AKTUALIZACJI STRATEGII ROZWOJU POWIATU SZYDŁOWIECKIEGO

Podstawą do aktualizacji obowiązującej od 2004 do 2020 roku strategii była ocena przez Zarząd Powiatu jej dotychczasowej realizacji oraz zmieniające się uwarunkowania prawne i możliwości rozwojowe po wejściu Polski do wspólnoty europejskiej. Tym samym zaszły daleko idące zmiany, które zdezaktualizowały wiele zapisów obowiązującej strategii. Stąd potrzeba jej modyfikacji. Dokonano przeglądu sformułowanych założeń pod względem ich aktualności i przydatności w obecnej rzeczywistości.

Zaktualizowana strategia wyznacza perspektywę rozwoju Powiatu Szydłowieckiego do roku 2020. W wyniku aktualizacji dokonano poniższych zmian uwzględniających najważniejsze dokumenty strategiczne zarówno krajowe jak i regionalne, do których należą przede wszystkim:

- ◆ Ustawa z 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju
- ◆ Strategia Rozwoju Kraju 2007 - 2013
- ◆ Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia 2007 - 2013
- ◆ Programy Operacyjne 2007 – 2013
- ◆ Strategia rozwoju Mazowsza
- ◆ Samorządowy program wsparcia rozwoju Mazowsza
- ◆ Inne dokumenty programowe
- ◆ Regionalne i lokalne dokumenty programowe

Podczas aktualizacji starano się zachować dotychczasowy układ dokumentu, jednak ze względu na zdezaktualizowanie się wielu faktów, dokonanie pewnych zmian w układzie dokumentu było nieuniknione. Ponadto zmieniono nazewnictwo i zawartość niektórych rozdziałów i podrozdziałów oraz dodano nowe.

Uwzględniając powyższe koniecznym było zaktualizowanie i dokonanie nowego podziału celów strategicznych i celów pośrednich w wyniku czego stały się one bardziej przejrzyste i czytelne dla szerszego kręgu adresatów niniejszego dokumentu oraz stały się bardziej przystające do ww. dokumentów programowych. Ponadto zbyt duża liczba celów

i działań nie pozwala się skoncentrować na najbardziej istotnych problemach. W klasyfikacji celów nawet na tych najniższych szczeblach zrezygnowano z podawania daty ich osiągnięcia oraz z podawania osób/komórek/instytucji za nie odpowiedzialnych. Ponieważ nie jest rolą strategii określanie szczegółów osiągnięcia poszczególnych celów w niej określonych. Ta domena jest zastrzeżona dla Programów i Planów działania tworzonych wokół niniejszego dokumentu strategicznego.

Uwzględniając przyszłościowe atuty powiatu, do których należeć będą potencjał społeczny i gospodarczy, lokalizację powiatu, bogactwo przyrody oraz elementów kultury wszelkie działania zarówno w powiecie jak i gminach powinny być przede wszystkim ukierunkowane na: rozwój kapitału społecznego i gospodarki powiatu.

Układ strategii tworzą: wizja rozwoju powiatu, misja, cel główny, cele strategiczne, pośrednie, urzeczywistniające je działania, obszary projektów, źródła finansowania, sposób realizacji i kontroli, harmonogram kluczowych dla powiatu szydłowieckiego Projektów.

W warunkach pluralizmu demokratycznego, trójszczeblowego samorządu terytorialnego i gospodarki rynkowej podatnej na zmiany koniunkturalne, planowanie i zarządzanie strategiczne stanowi ważny instrument ukierunkowujący działania i umożliwiający podejmowanie decyzji lokalnych struktur zarządzania zarówno w najbliższym okresie jak i w odległej perspektywie. Płynność sytuacji rynkowej i finansowej, wielopodmiotowość życia społecznego i gospodarczego wybieralność władz na oznaczony czas powoduje, że władza skupia się na realizacji zadań doraźnych, które w odniesieniu do celów długotrwałych nie zawsze przynoszą oczekiwane efekty. Aby temu zapobiec koniecznym było opracowanie dokumentu nakreślającego wieloletnie kierunki rozwoju oraz w uwzględnieniu zaistniałych zmian i przeobrażeń późniejsza jego aktualizacja.

Strategia rozwoju jest to dokument, który jest wyrazem zintegrowanego planowania społeczno-gospodarczego, ekologicznego i przestrzennego. W najbardziej ogólnym ujęciu oznacza sposób realizacji wyznaczonych celów przez sterowanie rozwojem. Wyznaczenie celów rozwoju wymaga oceny stanu istniejącego, wydobycia problemów społecznych i gospodarczych oraz określenia obiektywnych zagrożeń i szans, których wykorzystanie jest uznaniowe. Cele rozwoju powinny być wyrazem dążeń i aspiracji społeczeństwa zmierzających do rozwiązania zidentyfikowanych problemów, likwidacji barier i zagrożeń oraz do wykorzystania szans tkwiących w potencjale ludzkim i materialnym.

Planowanie strategiczne jest wyrazem inicjatywnej funkcji władzy samorządowej, wynikającym z troski o jak najlepszą jego przyszłość. Zadania własne samorządu nie

zapewnią zrównoważonego i wielostronnego rozwoju, jeżeli nie będą temu procesowi sprzyjać okoliczności zewnętrzne. W planowaniu strategicznym należy wyjść poza zakres bieżących obowiązków znajdujących się w zakresie samorządowej administracji lokalnej.

Planowanie przyszłego rozwoju powinno mieć charakter otwarty, ciągły i elastyczny umożliwiający dostosowanie się do szybko zmieniającego się otoczenia. Strategia Rozwoju Powiatu Szydłowieckiego powinna być dokumentem na bieżąco aktualizowanym i korygowanym, by móc uwzględniać zachodzące zmiany we wszystkich istotnych uwarunkowaniach wewnętrznych i w szeroko rozumianym otoczeniu przestrzennym. Ciągłość planowania strategicznego i zmienność parametrycznych jego uwarunkowań nie oznacza narażania niniejszego dokumentu planistycznego i odpowiadających mu działań w sferze zarządzania na permanentną nieaktualność. Planowanie strategiczne zachowuje cechy elastyczności zarówno wobec zmieniających się uwarunkowań, jak również wobec wzrostu stopnia ich rozpoznania i oceny.

Opracowana i zaktualizowana Strategia jest planistycznym dokumentem otwartym w dwojakim znaczeniu. Jest otwarta ze względu na ciągłe możliwości aktualizacji uwarunkowań oraz ze względu na niedomknięty zbiór działań strategicznych, operacyjnych a zwłaszcza propozycji programowanych zadań realizacyjnych. Zawarte w dokumencie cele i działania mogą być stopniowo konkretyzowane, poczynając od zapisu ogólnej ich koncepcji aż do skonkretyzowanych działań czy projektów.

GLÓWNE CELE OPRACOWANIA STRATEGII

Rozwój lokalny ma charakter celowy ukierunkowany na zamierzoną poprawę stanu istniejącego. Obejmuje on zmiany w obrębie każdego z niżej wymienionych i powiązanych ze sobą elementów:

- ◆ Przestrzeń wyznaczoną granicami administracyjnymi.
- ◆ Wspólnotę mieszkańców, żyjących w wymienionej przestrzeni – tzw. kapitał ludzki.
- ◆ Różnego rodzaju związki o charakterze społeczno – gospodarczym i technologicznym, jak również stosowane sposoby wymiany informacji i metody zarządzania.

Polityka rozwoju stanowi jeden z elementów zarządzania w samorządzie. By skutecznie sprawować te funkcję koniecznym jest przewidywanie przyszłości. W oparciu

o określone cele możemy sobie wyobrazić jak w przyszłości będzie wyglądał nasz powiat. Ta wyobraźnia jest kolejnym krokiem do stworzenia szerokiego i długoterminowego planu wytyczania i osiągania celów publicznych oraz wyboru środków ich realizacji.

Stąd wynikają główne cele tworzenia niniejszego dokumentu strategicznego.

- ◆ Stworzenie formalnych i organizacyjnych podstaw dla sprawnego i efektywnego zarządzania zrównoważonym rozwojem powiatu poprzez:
 - dokonanie zobiektywizowanej identyfikacji podstaw rozwoju powiatu, tj. zasobów stanowiących względnie trwałe uwarunkowania realizacji ogólnych celów strategicznych;
 - dokonanie kompleksowej oceny wszystkich czynników realizacji ogólnych celów strategicznych – ocena szans i zagrożeń społeczno-gospodarczego rozwoju powiatu;
 - określenie narzędzi i procedur osiągania celów strategii poprzez sprecyzowanie i przypisanie właściwym podmiotom odpowiednich zadań realizacyjnych;
 - umocowanie kierunków polityki władz powiatu w odniesieniu do dziedzin pozostających w zakresie jego kompetencji, określających zasady realizacji przyjętych celów i zadań strategicznych;
- ◆ Stworzenie płaszczyzny współpracy pomiędzy samorządem powiatowym i pozostałymi szczeblami samorządu terytorialnego oraz innymi podmiotami uczestniczącymi w kształtowaniu warunków rozwoju powiatu poprzez:
 - weryfikację gminnych zamierzeń strategicznych w ramach zaakceptowanych w niniejszej strategii priorytetów;
 - kształtowanie potrzeby integracji społeczności powiatu, poczucia tożsamości kulturowej i patriotyzmu lokalnego;
 - wspomaganie gminnych zamierzeń strategicznych przyjęte jako zasada formułowania zadań strategicznych;
 - koordynację działań prorozwojowych podejmowanych przez samorządy gmin i powiatu;
 - przenoszenie lokalnych inicjatyw strategicznych na wyższe szczeble decyzyjne
- ◆ Potrzeba sprostania wyzwaniom konkurencyjności i otwartości związana z przynależnością do wspólnoty europejskiej:
 - maksymalne wykorzystanie szansy pozyskania zewnętrznych środków finansowych na realizację inicjatyw prorozwojowych;
 - określenie zadań realizujących cele strategiczne powiatu z dostosowaniem do możliwości ich współfinansowania ze środków zewnętrznych;

- eksponowanie własnych wartości powiatu, promocja walorów dziedzictwa kulturowego, środowiska przyrodniczego, tworzenie wizerunku powiatu otwartego, przyjaznego i sprawnie funkcjonującego w ramach europejskiego regionu.

◆ Aktywizacja i mobilizacja społeczności lokalnej powiatu w celu realizacji kluczowych przedsięwzięć zmierzających do poprawy własnych warunków życia:

- zaangażowanie szerokiego grona uczestników życia społecznego w formułowanie kierunków lokalnej polityki rozwoju społeczno-gospodarczego;

- wdrożenie proceduralnych ram zaangażowania społeczności lokalnej w realizację celów strategicznych;

- integrację społeczności lokalnej sprzyjającą realizacji inicjatyw prorozwojowych (uzyskanie akceptacji opinii publicznej dla obranych celów strategii powiatu oraz metod ich osiągnięcia – upublicznienie i uspołecznienie strategii).

KOMPETENCJE STRUKTURY „POWIAT-GMINY” JAKO PODMIOTU POLITYKI LOKALNEJ

Zgodnie z ustawą o samorządzie powiatowym z dnia 05.06.1998 r – (Dz. U. 1998 Nr 91 poz.578 z póź. Zm). W zakresie właściwości powiatu leżą zadania o charakterze ponadgminnym i nie zastrzeżone ustawami na rzecz innych podmiotów. Zakres ustawowych kompetencji powiatu to wykonywanie zadań publicznych, do najistotniejszych można zaliczyć:

◆ Prowadzenie szkół ponadgimnazjalnych.

◆ Ochrona zdrowia.

◆ Pomoc społeczna – powiatowe centra pomocy rodzinie - domy opieki.

◆ Pomoc niepełnosprawnym.

◆ Aktywizacja rynku pracy i przeciwdziałanie bezrobociu.

◆ Odpowiedzialność za drogi publiczne.

◆ W dziedzinie bezpieczeństwa i porządku publicznego odpowiedzialność za ochronę przeciwpożarową, zapobieganie nadzwyczajnym zagrożeniom życia i zdrowia mieszkańców.

◆ W branży ładu przestrzennego i ekologii odpowiedzialność za zadania z zakresu geodezji, kartografii, gospodarki wodnej, ochrony środowiska i przyrody, rolnictwa i leśnictwa.

- ◆ Zadania w zakresie działania służb: straż pożarna, inspekcja sanitarna, inspekcja weterynaryjna.
- ◆ Utrzymanie powiatowych obiektów i urządzeń użyteczności publicznej oraz obiektów administracyjnych.
- ◆ Działalność na rzecz promocji powiatu.

Powiat może określać kierunki polityki rozwoju społeczno – gospodarczego za pomocą własnych dokumentów programowych to jest: strategii, planów rozwoju, programów i projektów.

Najistotniejszymi uprawnieniami powiatu dającymi mu możliwość stymulacji rozwoju społeczno – gospodarczego na własnym terenie są:

- ◆ Suwerenność w zakresie decydowania o wydatkach budżetowych (zwłaszcza inwestycyjnych).
- ◆ Uprawnienia do dysponowania majątkiem powiatu i określanie zasad korzystania z tego majątku.
- ◆ Uprawnienia do stanowienia prawa miejscowego w zakresie: przepisów porządkowych w zakresie ochrony środowiska oraz zmierzających do ochrony zdrowia, życia mieszkańców oraz ochrony mienia i bezpieczeństwa publicznego.

W zakresie lokalnego rozwoju społeczno gospodarczego rola powiatu polega przede wszystkim na:

- ◆ Zaspokajaniu potrzeb lokalnych wspólnoty samorządowej o charakterze ponadgminnym (podnoszenie poziomu życia mieszkańców).
- ◆ Podwyższaniu stopnia integracji społecznej jako istotnego czynnika potencjału ludzkiego.
- ◆ Przeciwdziałaniu patologiom społecznym oraz zagrożeniom bezpieczeństwa.
- ◆ Podejmowaniu działań zmierzających do poprawy atrakcyjności lokalizacyjnej swojego terytorium dla działalności gospodarczej za pomocą inwestycji komunikacyjnych (drogi powiatowe).
- ◆ Ochrony lokalnych zasobów (zwłaszcza naturalnych), stanowiących podstawy rozwoju społeczno – gospodarczego powiatu, na określaniu zasad ich eksploatacji – zabezpieczenie perspektyw zrównoważonego rozwoju (działalność inspekcji, decyzje administracyjne).

- ◆ Wspomaganiu działań podejmowanych przez gminy w celu stymulacji rozwoju społeczno – gospodarczego na ich terytorium.
- ◆ Uzgadnianiu działań podmiotów prowadzących działalność gospodarczą i inwestycyjną realizujących własne cele na terenie powiatu z interesem publicznym (lokalnym i ponadlokalnym) oraz z prawami innych osób (w procedurach wydawania decyzji administracyjnych) oraz ochrony mienia i bezpieczeństwa publicznego.

Podstawowe ograniczenia dla działań powiatu podejmowanych w celu stymulacji rozwoju społeczno – gospodarczego na własnym terenie wynikają z:

- ◆ Braku możliwości do podwyższania własnych zasobów lokalizacyjnych, wynikający z suwerenności decyzyjnej gmin w sprawach zagospodarowania przestrzennego.
- ◆ Ograniczonego wpływu na poziom życia mieszkańców związany z wąskim zakresem kompetencji.
- ◆ Konstrukcji budżetu powiatu składającej się głównie z dotacji celowych (ograniczenie elastyczności w decydowaniu o celu wydatkowania środków finansowych).
- ◆ Ogólnie niskich dochodów powiatu (ograniczenie zdolności do inwestowania).

Ograniczenia te decydują o słabej podmiotowości powiatu w zakresie możliwości oddziaływania tego szczebla administracji samorządowej na własny rozwój społeczno – gospodarczy. W przypadku Powiatu Szydłowieckiego można wykazać następujące problemy i zagrożenia dla prorozwojowej aktywności samorządu powiatowego:

- ◆ Zagrożenie zaniechaniem w dziedzinie strategicznego planowania rozwoju społeczno – gospodarczego ze względu na słabą podmiotowość powiatu w tym zakresie (brak istotnych kompetencji).
- ◆ Brak środków finansowych na podnoszenie atrakcyjności inwestycyjnej (dla funkcji produkcyjnych, usługowych i mieszkaniowych) obszaru powiatu, które mogłyby być osiągnięte poprzez inwestycje powiatowe lub prace interwencyjne w ramach aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu.

- ◆ Niedostatek środków finansowych na podnoszenie jakości życia mieszkańców poprzez inwestycje w zakresie infrastruktury społecznej (szkoły, szpital, placówki kultury, obiekty sportowe).
- ◆ Opór administracji gminnej wobec powiatowych inicjatyw prorozwojowych postrzeganych jako wkraczanie w zakres właściwości gmin.
- ◆ Opór podmiotów sfery produkcyjnej wobec ograniczeń i rygorów ochrony środowiska i zasobów naturalnych oraz wymogów bezpieczeństwa produkcji (presja ekonomiczna i społeczna).

RELACJE WEWNĄTRZ STRUKTURY „POWIAT-GMINY”

Podział kompetencji pomiędzy samorządem gminnym i powiatowym w zakresie zaspokajania zbiorowych potrzeb wspólnoty samorządowej oraz zróżnicowanie właściwości w zakresie wspierania rozwoju społeczno gospodarczego, stanowi w decydujący sposób o wzajemnych relacjach między tymi szczeblami samorządu. Podmiotem o większych możliwościach jest samorząd gminy, który posiada istotne pierwszeństwo w zakresie możliwości działań na rzecz rozwoju społeczno – gospodarczego.

Określone prawem procedury administracyjne realizujące ustawowy podział kompetencji pomiędzy powiatem a gminą ma istotny wpływ na wzajemne relacje tych podmiotów.

Procedury gminne (sporządzanie opracowań planistycznych, sporządzanie gminnych programów ochrony zasobów naturalnych, sporządzanie programów i dokumentacji dla inwestycji gminnych, wydawanie decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu) mają charakter inicjatywny oraz posiadają istotny wpływ, zarówno na określenie kierunków rozwoju społeczno – gospodarczego, jak i na ich realizację.

Procedury powiatowe jak: sporządzanie powiatowych programów przeciwdziałania patologiom społecznym oraz zagrożeniom bezpieczeństwa, wydawanie decyzji w zakresie zagospodarowania przestrzennego (pozwolenia na budowę), wydawanie pozwoleń na eksploatację zasobów naturalnych (pozwolenia wodno – prawne, koncesje na eksploatację kopalni i inne) mają charakter reaktywny (przeciwdziałanie zagrożeniom) oraz posiadają pewien wpływ na realizację wytyczanych przez gminy kierunków rozwoju społeczno – gospodarczego.

Analiza podmiotowości gmin oraz powiatu pozwala wstępnie określić możliwe role tych szczebli samorządu w działaniach na rzecz lokalnego rozwoju społeczno – gospodarczego:

Gminy:

- ◆ Inicjatywa w dziedzinie zaspokajania zbiorowych potrzeb wspólnoty samorządowej (poziom życia ludności) ze względu na szerokie kompetencje w tym zakresie.
- ◆ Inicjatywa w dziedzinie wspierania rozwoju gospodarczego na własnym terenie (poprzez działania w zakresie gospodarki przestrzennej) ze względu na istotne kompetencje w tym zakresie.
- ◆ Wspieranie powiatowych inicjatyw w dziedzinie przeciwdziałania zagrożeniom społecznym i bezpieczeństwa.
- ◆ Wspieranie powiatowych inicjatyw w zakresie ochrony środowiska oraz zasobów naturalnych.

Powiat:

- ◆ Inicjatywa w dziedzinie ochrony środowiska oraz zasobów naturalnych.
- ◆ Inicjatywa w zakresie przeciwdziałania zagrożeniom społecznym.
- ◆ Inicjatywa w zakresie podwyższania walorów zasobów ludzkich (integracja społeczna, usługi publiczne szczebla subregionalnego).
- ◆ Wspieranie gminnych inicjatyw w dziedzinie zaspokajania zbiorowych potrzeb wspólnoty samorządowej (współdziałanie w procedurach decyzyjnych i administracyjnych, inwestycje w poprawę dostępności usług publicznych i infrastrukturalnych, itp.).
- ◆ Wspieranie gminnych inicjatyw w dziedzinie wspierania rozwoju gospodarczego (promocja zasobów i potencjału gmin, współdziałanie w procedurach decyzyjnych i administracyjnych, inwestycje komunikacyjne i infrastrukturalne itp.).

Najistotniejszymi zagrożeniami dla współdziałania pomiędzy samorządem powiatu Szydłowieckiego a samorządami gmin są:

- ◆ Brak ustawowo określonych procedur w zakresie współdziałania pomiędzy tymi szczeblami samorządu przy określaniu polityki prorozwojowej.

- ◆ Słaba podmiotowość powiatu w zakresie możliwości oddziaływania na lokalny rozwój społeczno – gospodarczy.
- ◆ Brak samodzielnie wypracowanych i sprawdzonych metod współdziałania pomiędzy tymi szczeblami samorządu przy określaniu kierunków polityki prorozwojowej związany z krótkim okresem funkcjonowania samorządu szczebla powiatowego.
- ◆ Ewentualna konkurencja pomiędzy obydwoma szczeblami samorządu w zakresie wpływu na lokalny rozwój społeczno – gospodarczy (wkraczanie powiatu w kompetencje gmin, nieufność gmin względem powiatowych inicjatyw prorozwojowych).
- ◆ Tradycyjnie niski stopień integracji społecznej utrudniający współdziałanie na każdym szczeblu decyzyjnym (brak zaufania).

PODSTAWY PROGRAMOWE I METODYCZNE PROCESU PLANOWANIA STRATEGICZNEGO

Przyjęta metodyka realizacji Strategii Rozwoju dla Powiatu Szydłowieckiego oparta została na partnersko-ekspertskim modelu budowy planów strategicznych, w pełni oddającym oczekiwania krajowych oraz unijnych organizacji wspomagających rozwój jednostek samorządowych w Polsce. Metodyka uwzględniała ponadto dotychczasowe doświadczenia powiatu i gmin wchodzących w jego skład w wypracowaniu koncepcji rozwojowych oraz koresponduje ze zaktualizowaną Strategią Rozwoju Województwa Mazowieckiego oraz innymi dokumentami wyszczególnionymi we wstępie.

W opracowanie Strategii Rozwoju Powiatu Szydłowieckiego zaangażowani byli przedstawiciele różnych środowisk lokalnych, wydając opinie i wnioski dotyczące najistotniejszych zagadnień związanych z rozwojem powiatu i pokonywaniem barier rozwojowych.

Prace nad obecną wersją strategii były podzielone na trzy główne etapy:

- ◆ Etap I – Raport o stanie powiatu
- ◆ Etap II – Strategia rozwoju
- ◆ *Etap III - Aktualizacja*

Podstawowymi założeniami metodycznymi w stosunku do trybu sporządzania strategii były:

- ◆ Bieżąca współpraca z gronem lokalnych specjalistów z różnych dziedzin i zespołami problemowymi, złożonymi z reprezentantów władz powiatu, organizacji społecznych oraz innych uczestników życia społeczno-gospodarczego powiatu.
- ◆ Przeprowadzenie badań analitycznych służących ocenie tendencji społeczno-gospodarczych zachodzących w Powiecie Szydłowieckim, w celu określenia uwarunkowań zewnętrznych i wewnętrznych rozwoju powiatu w perspektywie 15-20 lat. Jako podstawowe narzędzie pracy zastosowano szczegółową analizę danych statystycznych uzyskanych z gmin należących do powiatu, Starostwa Powiatowego, Powiatowego Urzędu Pracy, Urzędu statystycznego, itp.
- ◆ Uspołecznienie procesu formułowania strategii, aktywizacja i mobilizacja sił społeczności lokalnej powiatu w celu zapewnienia zgodności określonych w tym dokumencie potrzeb i sposobu ich realizacji z oczekiwaniami społeczności Powiatu Szydłowieckiego.
- ◆ Dostosowanie strategii do wymogów stawianych opracowaniom tego typu ze strony instytucji oceniających społeczną i ekonomiczną zasadność przedsięwzięć gospodarczych ubiegających się o wsparcie finansowe ze strony tych instytucji. Szczególnie zadbano by była ona zgodna z ustawą o zasadach prowadzenia polityki rozwoju oraz z dokumentami strategicznymi wymienionymi we wstępie.

By proces opracowania niniejszego dokumentu przebiegł sprawnie i zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie regulacjami Zarząd Powiatu powołał Komitet Sterujący, będący reprezentacją społeczności powiatu szydłowieckiego. Podstawowym zadaniem komitetu była współpraca z zespołem opracowującym Strategię, koordynacja współpracy z innymi grupami będącymi uczestnikami niniejszego procesu. W pracach merytorycznych brały udział poniższe zespoły problemowe:

- ◆ ds. społeczno-gospodarczych
- ◆ ds. środowiska przyrodniczego,
- ◆ ds. komunikacji, infrastruktury i gospodarki przestrzennej.

Praca z zespołami miała charakter spotkań warsztatowych prowadzonych przez moderatora.

Współpraca z liderami lokalnymi tj. reprezentantami samorządu powiatowego, gminnego, organizacji społeczno-gospodarczych miały charakter seminaryjny. Wstępne założenia strategii były szeroko dyskutowane ze społecznością lokalną by móc w jak najszerszym ujęciu odzwierciedlić ich oczekiwania i potrzeby. Natomiast aktualizacja niniejszego dokumentu przebiegała pod patronatem Zarządu Powiatu.

Rozdział II

KIERUNKI ROZWOJU GMIN POWIATU SZYDŁOWIECKIEGO

2.1. WSTĘP

Priorytety rozwojowe Gmin należących do powiatu szydłowieckiego są jednym z podstawowych wyznaczników opracowania celów, które powiat szydłowiecki zamierza osiągnąć w planowanym okresie czasowym. Przedstawione poniżej kierunki rozwojowe poszczególnych Gmin stanowią ich suwerenne i niezależne decyzje. Informacje te zostały uzyskane z następujących źródeł:

- ◆ Ankiety wypełnione przez pracowników Urzędów Gmin
- ◆ Rozmowy z przedstawicielami Zarządów Gmin
- ◆ Studia uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego poszczególnych Gmin

Niestety zarówno na dzień opracowania niniejszej strategii jak i jej aktualizacji nie były dostępne opracowania planistyczne rodzaju strategii, lokalne plany rozwoju, itp., które zawierałyby wizję ich rozwoju widzianą oczami społeczności lokalnych.

2.2. CHARAKTERYSTYKA GMIN POWIATU SZYDŁOWIECKIEGO

Gmina Chlewiska

- ◆ Powierzchnia ogółem wynosi 12420 ha, w tym użytki rolne stanowią 4162 ha (33,5%), lasy 5400 ha (43,5 %)
- ◆ Ludność gminy wynosi: 6333 osób (2008r), co daje gęstość zaludnienia 51,1 osób/1 km². Liczba ludności na 100 ha użytków rolnych wynosi 155,6 osoby.
- ◆ Charakter gospodarczy gminy: rolnictwo, turystyka i rekreacja, usługi

1. Kierunki polityki rozwoju

W ramach polityki rozwoju gmina zamierza wspierać na swoim terenie rozwój:

- ◆ Turystyki, rekreacji, wypoczynku
- ◆ Produkcji rolnej
- ◆ Rozwój rolnictwa ekologicznego
- ◆ Usług komunalnych – gospodarka wodno-ściekowa, gospodarka odpadami

2. Zasoby do aktywizacji

- ◆ Tereny predysponowane dla lokalizacji funkcji rekreacji i wypoczynku
 - tereny pod zalew w Pawłowie ,
 - okolice zalewu w Chlewiskach i Koszorowie
- ◆ Tereny pod budownictwo letniskowe: rejon południowo-zachodni Gminy,
- ◆ Inne tereny – pomiędzy Chlewiskami i Stanisławowem

3. Obiekty do zagospodarowania

- ◆ Budynki po szkołach do zagospodarowania na cele komercyjne,

4. Zadania inwestycyjne

Priorytety inwestycyjne przyjęto wg następującej hierarchii ważności:

- ◆ Zwodociągowanie gminy – budowa wodociągów w miejscowościach Budki, Antoniów, Krawara – modernizacja wodociągu w Pawłowie.
- ◆ Budowa oczyszczalni ścieków i kanalizacji sanitarnej
 - budowa oczyszczalni ścieków w Chlewiskach lub Pawłowie z punktem zlewnym umożliwiającym przyjmowanie ścieków z indywidualnych zbiorników sanitarnych.
 - budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowościach: Chlewiska, Wola Zagrodnia, Zaława, Cukrówka, Broniów, Pawłów, Stanisławów, Koszorów.
- ◆ Poprawa infrastruktury komunikacyjnej w gminie poprzez modernizację lub budowę dróg powiatowych oraz gminnych.

Gmina Jastrząb

- ◆ Powierzchnia ogółem wynosi 5453 ha, w tym użytki rolne stanowią 4361 ha (79,9%), lasy i grunty zadrzewione 714 ha (13,1 %)
- ◆ Ludność gminy wynosi: 5211 osób (2008r), co daje gęstość zaludnienia 95 osób/1 km². Liczba ludności na 100 ha użytków rolnych wynosi 119 osoby.
- ◆ Charakter gospodarczy gminy: głównie rolnictwo , turystyka i rekreacja, usługi

1. Kierunki polityki rozwoju

W ramach polityki rozwoju gmina zamierza wspierać na swoim terenie rozwój:

- ◆ Rolnictwa i leśnictwa
- ◆ Produkcji rolnej
- ◆ Rozwój rolnictwa ekologicznego

- ◆ Usług komunalnych – gospodarka wodno-ściekowa, gospodarka odpadami
 - ◆ Wsparcie dla przedsiębiorczości
 - ◆ Usług publicznych
2. Zasoby do aktywizacji
- ◆ Tereny predysponowane dla lokalizacji funkcji rekreacji i wypoczynku – tereny zalewu w Jastrzębiu
 - ◆ Śmiłów-Orłów-Jastrząb – wykorzystanie rzeki Śmiłówki do stworzenia ciągu wodnego
 - ◆ Tereny pod budownictwo lotniskowe – Gąsawy Plebańskie i Gąsawy Rządowe (Kurkoć), Kolonia Kuźnia, Kuźnia.

3. Zadania inwestycyjne

Priorytety inwestycyjne przyjęto wg następującej hierarchii ważności:

- ◆ Rekultywacja wysypiska śmieci w Jastrzębiu,
- ◆ Modernizacja zalewu w Jastrzębiu z zagospodarowaniem terenu poprzez budowę boisk sportowych, placu zabaw, itp.,
- ◆ Modernizacja sieci wodociągowej w Lipienicach Górnych, Woli Lipienieckiej Dużej, Woli Lipienieckiej Małej,
- ◆ *Budowa oczyszczalni ścieków i kanalizacji sanitarnej w Gminie Jastrząb,*
- ◆ *Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków,*
- ◆ Poprawa infrastruktury komunikacyjnej w gminie poprzez modernizację lub budowę dróg powiatowych oraz gminnych,
- ◆ *Budowa przedszkola wraz z budynkiem sportowym,*
- ◆ *Budowa hali sportowej przy Zespole Szkół Publicznych w Jastrzębiu,*
- ◆ *Budowa boisk sportowych przy szkołach,*
- ◆ *Zabezpieczenie prawidłowego funkcjonowania dwóch ośrodków zdrowia (modernizacja).*

Gmina Mirów

- ◆ Powierzchnia ogółem wynosi 5317 ha, w tym użytki rolne stanowią 3887 ha (73,1 %), lasy 1148 ha (21,6 %)

- ◆ Ludność gminy wynosi: 3897 osób (2008r), co daje gęstość zaludnienia 77 osób/1 km². Liczba ludności na 100 ha użytków rolnych wynosi 101 osoby.
- ◆ Charakter gospodarczy gminy: głównie rolnictwo,

1. Kierunki polityki rozwoju

W ramach polityki rozwoju gmina zamierza wspierać na swoim terenie rozwój:

- ◆ Produkcji rolnej
- ◆ Rozwój rolnictwa ekologicznego
- ◆ Usług komunalnych – gospodarka wodno-ściekowa, gospodarka odpadami
- ◆ Produkcja poza rolnicza

2. Zasoby do aktywizacji

- ◆ Przede wszystkim zagospodarowanie nieużytków rolnych

3. Zadania inwestycyjne

Priorytety inwestycyjne przyjęto wg następującej hierarchii ważności:

- ◆ Budowa kanalizacji sanitarnej oraz przydomowej oczyszczalni ścieków
- ◆ Poprawa infrastruktury komunikacyjnej w gminie poprzez modernizację lub budowę dróg powiatowych oraz gminnych.

Gmina Orońsko

- ◆ Powierzchnia ogółem wynosi 8129,43 ha, w tym użytki rolne stanowią 5751,71 ha (70,75%), lasy 1534,58 ha (18,88 %)
- ◆ Ludność gminy wynosi: 5821 osób (2008r), co daje gęstość zaludnienia 0,71 osób/1 km². Liczba ludności na 100 ha użytków rolnych wynosi 71 osoby.
- ◆ Charakter gospodarczy gminy: głównie rolnictwo, turystyka, usługi

1. Kierunki polityki rozwoju

W ramach polityki rozwoju gmina zamierza wspierać na swoim terenie rozwój:

- a. Produkcji rolnej
- b. Rozwój rolnictwa ekologicznego, rozwój agroturystyki
- c. Usług komunalnych – gospodarka wodno-ściekowa, gospodarka odpadami

2. Zasoby do aktywizacji

- ◆ Tereny predysponowane dla lokalizacji funkcji rekreacji i wypoczynku szczególnie działki w sołectwach Zaborowie, Ciepła, Bąków
- ◆ Inne tereny

3. Zadania inwestycyjne

Priorytety inwestycyjne przyjęto wg następującej hierarchii ważności:

- ◆ Budowa oczyszczalni ścieków i kanalizacji w Orońsku oraz przyległych miejscowościach,
- ◆ Wprowadzenie systemu segregacji odpadów i przydomowych oczyszczalni ścieków
- ◆ Poprawa infrastruktury komunikacyjnej w gminie poprzez modernizację lub budowę dróg powiatowych oraz gminnych,
- ◆ Budowa gazociągu w gminie Orońsko od strony Szydłowca

Gmina i Miasto Szydłowiec

- ◆ Powierzchnia ogółem wynosi: 13815 ha, w tym użytki rolne stanowią 6818 ha (49,35%), lasy 4980 ha (36,04 %)
- ◆ Ludność gminy wynosi: 19947 osób (2008r), co daje gęstość zaludnienia 144,4 osób/1 km². Liczba ludności na 100 ha użytków rolnych wynosi 29,3 osoby.
- ◆ Charakter gospodarczy gminy: Głównie działalność usługowo - handlowa

1. Kierunki polityki rozwoju.

W ramach polityki rozwoju gmina zamierza wspierać na swoim terenie rozwój:

- a. Rozwój turystyki i rekreacji w oparciu o walory środowiskowe,
- b. Rozwój rolnictwa i przetwórstwa rolno-spożywczego,
- c. Rozwój edukacji i usług publicznej sfery socjalnej,
- d. Rozwój usług komunalnych, w tym gospodarki wodno-ściekowej i gospodarki odpadami.

2. Zasoby do aktywizacji.

Teren Nowej Dzielnicy Przemysłowej S-7

3. Obiekty do zagospodarowania.

-działka gruntu nr 969/14 o powierzchni 1,3146 ha położona w Szydłowcu przy ul. Metalowej włączona do Specjalnej Strefy Ekonomicznej „Starachowice” – podstrefa Szydłowiec,

4. Zadania inwestycyjne.

Priorytety inwestycyjne przyjęto wg następującej hierarchii ważności:

- ◆ Kontynuacja wodociągowania północnej części gminy, budowa stacji uzdatniania wody dla miasta Szydłowiec,
- ◆ Wdrożenie programu przydomowych oczyszczalni ścieków,
- ◆ wdrożenie programu powszechnego systemu selektywnej zbiórki odpadów stałych,
- ◆ Poprawa infrastruktury komunikacyjnej w gminie poprzez modernizację lub budowę dróg powiatowych oraz gminnych.

2.3. PODSUMOWANIE

Uogólniając, kierunki rozwoju poszczególnych Gmin są zgodne z dalekosiężnymi planami rozwojowymi Powiatu jak i kierunkami strategicznymi Polski określonymi w Narodowej Strategii Rozwoju jak i Narodowych Strategicznych Ramach Odniesienia. Mimo różnego charakteru gospodarczego każdej z gmin jak i ich geograficznych i historycznych uwarunkowań podstawowe cele strategiczne wpisują się w Strategię Powiatu. Różnicach jedynie może polegać na nazewnictwie i w priorytetach ich realizacji. Kierunki rozwoju Gmin zostały uwzględnione w niniejszym opracowaniu.

Rozdział III

DIAGNOZA PROSPEKTYWNA POWIATU

WSTĘP

Diagnoza prospektywna stanowi próbę odczytania przyszłości w stanie istniejącym. Główny nacisk kładzie się w niej na elementy determinujące rozwój i możliwe do podjęcia działanie. Najbardziej stabilnym elementem decydującym o przyszłości powiatu jest środowisko przyrodnicze i zagospodarowanie materialne sieci osadniczej, posiadające cechy dużej trwałości wynikającej z ich fizycznej substancji i ciągłości zjawisk naturalnych.

Po wstępnych analizach i określeniu profilu społeczno – gospodarczego powiatu, podjęto czynności zmierzające do przekrojowej oceny stanu istniejącego oraz wskazania głównych trendów i kluczowych problemów rozwoju. W tym celu została przeprowadzona analiza SWOT, która pozwala na zidentyfikowanie problemów i potencjałów rozwojowych oraz uwarunkowań zewnętrznych, stanowiących zagrożenia i szanse rozwoju powiatu.

Generalnie określa ona:

- ◆ Atuty – uwarunkowania oceniane pozytywnie ze względu na możliwość realizacji celów rozwojowych, stanowi wewnętrzny potencjał powiatu.
- ◆ Słabości – uwarunkowania wewnętrzne oceniane negatywnie, niekorzystne z punktu widzenia celów.
- ◆ Szanse – korzystne zjawiska zewnętrzne lub/i procesy sprzyjające realizacji celów rozwoju powiatu.
- ◆ Zagrożenia – zjawiska lub/i procesy stanowiące problemy w osiągnięciu zamierzonych celów.

Atuty i słabości to pozytywne i niekorzystne zjawiska w obrębie powiatu i w jego najbliższym otoczeniu mają charakter endogeniczny. Natomiast szanse i zagrożenia obejmują wszelkie zewnętrzne uwarunkowania funkcjonowania i rozwoju powiatu. Do tych uwarunkowań zaliczyć należy położenie geograficzne, sytuację polityczną, społeczną i gospodarczą zarówno w skali mikro jak i makro.

**MOCNE I SŁABE STRONY ORAZ SZANSE I ZAGROŻENIA ROZWOJU
POWIATU SZYDŁOWIECKIEGO – ANALIZA SWOT**

SFERA SPOŁECZNA

Mocne strony

1. Korzystna struktura demograficzna ludności powiatu – względna równowaga zarówno struktury płci jak i wieku.
2. Właściwe warunki funkcjonowania szkolnictwa ponadgimnazjalnego – wystarczająca sieć szkół, dobry stan techniczny bazy lokalowej, dobre warunki do nauczania, korzystne wskaźniki liczby uczniów przypadających na jednego nauczyciela, różnorodność profili kształcenia.
3. Prawidłowo rozwinięta sieć placówek podstawowej opieki zdrowotnej.
4. Relatywnie dobre wskaźniki liczby personelu medycznego na 10 tys. mieszkańców.
5. Cenne pamiątki dziedzictwa kulturowego m.in.
 - ◆ Zachowany w dobrym stanie układ urbanistyczny i cenne zabytki Szydłowca.
 - ◆ Centrum Rzeźby Polskiej o znaczeniu krajowym w Orońsku.
 - ◆ Kompleks zabytków w Chlewiskach.
6. Prężnie funkcjonujące instytucje kultury – najsłynniejsze imprezy kulturalne.
 - ◆ Szydłowiecka Wiosna Kulturalna.
 - ◆ Przegląd Kapel i Zespołów Ludowych Stylizowanych im. J. Derlety.
 - ◆ Miejska Orkiestra Dęta założona w 1910 roku przez Rajców Szydłowca jako reprezentacyjny zespół Związków Ochotniczych Straży Pożarnych.
 - ◆ Szydłowiecki Plener Malarski Artystów Mazowsza im. Władysława Aleksandra Maleckiego.
 - ◆ Turniej poezji i muzyki renesansu „O złoty kroksztyn szydłowieckiego zamku”.
 - ◆ Zamkowe spotkania teatralne „o laur złotego gargulca”.
 - ◆ Ogólnopolski Festiwal Piosenki Żeglarskiej „Fosa”.
 - ◆ Szydłowieckie Prezentacje Skrzypków Ludowych im. Mariana Bujaka.
 - ◆ Szydłowiecka Gala Taneczna - prezentacja zespołów tanecznych Mazowsza
7. Jedno z najbardziej oryginalnych w Europie Muzeum Ludowych Instrumentów Muzycznych, w którym odbywają się:
 - ◆ Sesje popularnonaukowe poświęcone historii miasta i regionu.

- ◆ Ogólnopolski konkurs na budowę ludowych instrumentów muzycznych.
 - ◆ Międzynarodowy Festiwal Muzyki Organowej i Kameralnej pn. Letnie Koncerty Festiwalowe w Zabytkach Szydłowca.
8. Centrum Rzeźby Polskiej w Orońsku.
- ◆ Ekspozycja współczesnej rzeźby plenerowej.
 - ◆ Wystawa obrazująca tradycje artystyczne Orońska.
 - ◆ Międzynarodowe forum dla profesorów i studentów wyższych szkół artystycznych.
 - ◆ Festiwal Muzyki Kameralnej i Organowej – miejscem koncertów jest również Kościół pw. Wniebowzięcia NMP.
9. Pałac w Chlewiskach.
- ◆ Zespół hotelowo szkoleniowy „Manor House”.
 - ◆ Oddział Muzeum Techniki w Warszawie – dawna huta żelaza.
10. Różnorodne imprezy sportowe.
- ◆ Ogólnopolski Bieg Uliczny „Sadek”
 - ◆ Inne cykliczne i okazjonalne zawody sportowe
11. Dostatecznie rozwinięta sieć bibliotek.
12. Inicjatywa władz samorządowych powiatu zmierzająca do partnerskiej integracji gmin szydłowieckich i współpracy prorozwojowych.
13. Prowadzenie przez Powiatowy Urząd Pracy działań aktywizujących osoby bezrobotne w ramach dostępnych programów.
14. Istniejący Dom Pomocy Społecznej w Łaziskach oraz Pielęgnacyjno – Opiekuńczy w Szydłowcu.
15. Program: Osoba niepełnosprawna w społeczności lokalnej.
16. Współpraca Stowarzyszenia Pomocy Osobom Niepełnosprawnym, PZG, PZN, PZERiON, Społecznej Powiatowej Rady ds. Osób Niepełnosprawnych z PCPR w rozwiązywaniu problemów osób niepełnosprawnych.
17. Istnienie Warsztatów Terapii Zajęciowej dla osób niepełnosprawnych (jedyna placówka dla osób niepełnosprawnych).
18. Duża aktywność Oddziału Parafialnego „Caritas” w tworzeniu świetlic Środowiskowych, zespołów samopomocy itp.
19. Duża aktywność Stowarzyszenia Kultury Fizycznej Federacja Kyokushin Karate Matsushima Polska w działaniach zmierzających do promowania powiatu oraz

20. Stowarzyszenia Klub Sportowy Viktoria sekcja Kick Boxingu i sekcja Piłki Siatkowej.

Słabe strony

1. Niekorzystny przebieg procesów demograficznych wpływających na dynamikę przyrostu ludności powiatu (spadek przyrostu naturalnego, ujemne saldo migracji).
2. Szczególnie wysoki poziom bezrobocia oraz niekorzystna struktura bezrobocia na obszarze powiatu:
 - ◆ Bardzo wysoki udział bezrobotnych pozbawionych prawa do zasiłku,
 - ◆ Bardzo wysoki udział grupy wiekowej produkcyjno-mobilnej (18-44 lata), która stanowi 79,1 % ogółu bezrobotnych.
 - ◆ Niski poziom wykształcenia bezrobotnych – 71,4 % ogółu bezrobotnych stanowią osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym i podstawowym.
 - ◆ Znaczna przewaga wśród bezrobotnych osób zamieszkałych na wsi, którzy stanowią 74,4 % ogółu (czyli problem dotyczy zwłaszcza obszarów wiejskich).
 - ◆ Bardzo wysoki wskaźnik bezrobocia w gminie Szydłowiec .
3. Słaba integracja wewnętrzna gmin powiatu – brak poczucia więzi kulturowej i związków społeczno gospodarczych lokalnej społeczności.
4. Ubogie społeczeństwo, pogorszenie warunków życia ludności szczególnie na wsi, powstanie obszarów biedy. Znaczny przyrost liczby korzystającej ze świadczeń pomocy społecznej.
5. Emigracja wykształconej młodzieży z powiatu nie widzącej perspektywy na lepsze życie.
6. Tendencja wygaszania małych wiejskich szkół (poniżej 100 uczniów) po analizie dotychczasowych tendencji demograficznych.
7. Wysoki udział ludności o niskim poziomie wykształcenia i kwalifikacji zawodowych (za małą ilość kursów podwyższających kwalifikacje lub przekwalifikujących – brak jednostki typu CKU).
8. Negatywne zachowania młodzieży w zakresie poszanowania dóbr ogólnospołecznych (wandalizm).
9. Niedoinwestowanie pomocy społecznej – wzrost liczby rodzin zastępczych, zmniejszenie finansowania przez państwo, zmiany zasad finansowania DPS.
10. Słaba promocja powiatu.

11. Brak lokali socjalnych i mieszkań chronionych.
12. Brak centrum powiadamiania ratunkowego.

SFERA GOSPODARCZA

Mocne strony

1. Korzystne powiązania gmin położonych wzdłuż ważnych tras komunikacyjnych (droga krajowa nr 7 i linia kolejowa nr 8) – atut dla lokalizacji funkcji produkcyjnych, mieszkalnictwa, usług, turystyki i rekreacji.
2. Funkcjonowanie podsfer Specjalnej Sfery Ekonomicznej „Starachowice”.
3. Duża aktywność gospodarcza ludności sektora prywatnego.
4. Znaczny przyrost liczby podmiotów gospodarczych.
5. Duże zasoby siły roboczej.
6. Dostępność terenów pod działalność gospodarczą – dobry dojazd, wystarczająca infrastruktura.
7. Przychylność władz samorządowych dla podejmujących działalność gospodarczą i inwestorów tworzących miejsca pracy na terenie powiatu.
8. Działalność stowarzyszeń wspierających rozwój lokalnej przedsiębiorczości.
 - ◆ Wspólnota Ziemi Szydłowieckiej – podejmowanie oraz wspieranie służących rozwojowi regionu inicjatyw gospodarczych i społecznych.
 - ◆ Szydłowieckie Forum Gospodarcze – wspieranie inicjatyw gospodarczych i organizacyjnych członków stowarzyszenia. Organizowanie działalności na rzecz konkretnych inicjatyw gospodarczych.
 - ◆ Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Gospodarczego Gminy Orońsko – wspieranie lokalnych inicjatyw gospodarczych, pomoc przy powstaniu innych instytucji i organizacji wpływających na rozwój gminy.
 - ◆ Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Szydłowca – podejmowanie oraz wspieranie służących rozwojowi regionu inicjatyw społecznych i kulturalnych,
9. Dostatecznie rozwinięta sieć banków.
10. Korzystna infrastruktura techniczna i komunikacyjna do prowadzenia biznesu.
11. Wartościowe złoża surowców naturalnych dla budownictwa – zwłaszcza piaskowca i piasku.
12. Tradycje przemysłowe powiatu – położenie w zasięgu byłego COP.

13. Możliwość zagospodarowania hal produkcyjnych na terenie gmin powiatu po dawnych zakładach produkcyjnych, SKR-ach, spółdzielczych gospodarstwach rolnych.
14. Czyste środowisko, wody powierzchniowe i gruntowe oraz gleby.
15. Możliwość rozwoju agroturystyki, ekoturystyki oraz innych form krótkookresowego wypoczynku, w tym zielonych szkół.
16. Dolesienia oraz zalesienia nieużytków rolnych.
17. Możliwość rozwoju drobnego przetwórstwa, składowania i konfekcjonowania produktów – rozwój infrastruktury wspierającej produkcję rolną oraz przetwórstwo rolno – spożywcze.
18. Walory środowiska naturalnego sprzyjające rozwojowi funkcji rekreacyjno wypoczynkowej w powiecie (atrakcyjne tereny dla turystyki pieszej i rowerowej).
19. Kompleksy rekreacyjne, tereny pod rozwój budownictwa letniskowego dla mieszkańców miast.
20. Duże zainteresowanie wykupem terenów pod budownictwo mieszkaniowe i zabudowę letniskową mieszkańców dużych miast i aglomeracji warszawskiej.
21. Kształtujący się wśród mieszkańców Radomia zwyczaj spędzania letnich weekendów nad zalewami w Chlewiskach i Koszorowie.
22. Szlak turystyczny „Partyzancki” łączący Szydłowiec, Chlewiska i Ruski Bród.
23. Baza noclegowa rozwinięta w dobrym stopniu.

Słabe strony

1. Niski stopień zamożności społeczeństwa.
2. Wysoka stopa bezrobocia obecnie najwyższa w województwie mazowieckim.
3. Mimo znaczącego udziału podmiotów sektora prywatnego w ogólnej liczbie zarejestrowanych firm (96,25%) niski procent zatrudnienia (18,4).
4. Słaby wewnętrzny kapitał finansowy mieszkańców i firm powiatu.
5. Niska kultura organizacji i pracy (brak większych przedsiębiorstw).
6. Mało zróżnicowana struktura i asortyment produkcji.
7. Niedostateczny transfer nowoczesnych technik i technologii.
8. Niedostateczna wiedza na temat pozyskiwania środków pomocowych dla sektora MŚP.
9. Brak kompleksowej wiedzy pod działalność gospodarczą i inwestycje.

10. Słabe warunki naturalne dla rozwoju rolnictwa – gleby niskiej jakości.
11. Znaczny przyrost powierzchni odłogów i ugorów (45,5 %) powstałych na gruntach ornych.
12. Mały wskaźnik gospodarstw rolnych prowadzących działalność rolniczą (52 %) i stopniowe odchodzenie od produkcji rolnej na rzecz pozarolniczych źródeł dochodu.
13. Mała ilość gospodarstw o utrwalonych kierunkach produkcji towarowej.
14. Niskie wykształcenie ogólne i rolnicze mieszkańców wsi.
15. Postępujące starzenie się ludności wiejskiej.
16. Niechęć ludzi młodych do pracy w rolnictwie.
17. Znaczne rozdrobnienie gospodarstw rolnych z przewagą gospodarstw małych (97% poniżej 10 ha).
18. Niedostateczne przetwórstwo rolno – spożywcze.
19. Brak dostatecznej liczby grup producenckich.
20. Zróżnicowanie i niedostateczne wyposażenie gospodarstw w sprzęt i maszyny rolnicze.
21. Zaniedbane melioracje.
22. Brak właściwej infrastruktury turystycznej (pola namiotowe, ośrodki wypoczynkowe, parkingi, usługi związane z rekreacją).
23. Brak profesjonalnej oferty promocyjnej skutecznie rozszerzającej grono korzystających z usług turystyki i wypoczynku.
24. Brak kompleksowego programowania rozwoju funkcji rekreacji i wypoczynku w powiecie we współpracy samorządów gmin powiatu (programy inwestycyjne, prawo miejscowe).

SFERA INFRASTRUKTURY I KOMUNIKACJI

Mocne strony

1. Dogodne powiązania komunikacyjne gmin powiatu Szydłowieckiego z Warszawą, Radomiem, Kielcami, Krakowem (droga krajowa nr 7 i linia kolejowa nr 8).
2. Dobre połączenia z sąsiadującymi miastami powiatowymi – droga wojewódzka 727 (Przysucha – Opoczno – Łódź).
3. Dobrze rozwinięta sieć dróg gminnych i powiatowych.
4. Szybki przyrost prywatnych przewoźników.

5. Znaczna dynamika rozwoju transportu indywidualnego (samochody osobowe i ciężarowe).
6. W dostatecznym stopniu rozwinięta infrastruktura wodno-kanalizacyjna.
7. Niskie koszty obsługi infrastrukturalnej dostaw wody i energii, odprowadzania ścieków.
8. Dobry dostęp do sieci elektroenergetycznych i duże rezerwy mocy.

Słabe strony

1. Kolidujące połączenia dróg gminnych, powiatowych i wojewódzkich z drogą krajową nr 7 (na jednym poziomie).
2. Słaba jakość dróg gminnych – zły stan techniczny i parametry dróg.
3. Wzrost liczby samochodów indywidualnych wpływających na wzrost skali zagrożenia bezpieczeństwa na drogach.
4. Brak parkingów, miejsc postojowych zwłaszcza w mieście Szydłowiec.
5. Zły stan techniczny sieci elektroenergetycznych.
6. Niewystarczające skanalizowanie i brak oczyszczalni ścieków poza terenami miejskimi.
7. niepełne zwodociągowanie powiatu.
8. Brak sieci gazowych (poza miastem Szydłowiec).
9. Brak oddzielenia ruchu kołowego od rowerowego i pieszego.
10. Zły i słaby stan techniczny dróg powiatowych (zaniżone parametry dróg – konstrukcje technologiczne dróg niedostosowane do ruchu ciężkiego).
11. Finansowanie dróg powiatowych z dochodów własnych powiatu – niewystarczające środki na drogi.
12. Część obiektów inżynierskich (mosty) o pokładach drewnianych (o mniejszej nośności) – powoduje ograniczenie ruchu pojazdów ciężkich.

SFERA PRZYRODNICZA I ZAGOSPODAROWANIE PRZESTRZENNE

Mocne strony

1. Dobry stan środowiska naturalnego – czyste wody powierzchniowe i podziemne, powietrze i gleba czyste od pierwiastków ciężkich.
2. Brak większych barier i ograniczeń rozwoju wynikających z warunków fizjograficznych.

3. Zainteresowanie budowaniem osiedli mieszkaniowych dla mieszkańców Radomia (gminy sąsiadujące z miastem).
4. Możliwość rozwoju budownictwa mieszkaniowego i letniskowego – właściwe regulacje prawa miejscowego, wolne tereny, czyste środowisko naturalne, walory przyrodnicze.
5. Występowanie surowców naturalnych.
6. Zasoby surowców mineralnych stanowiących bazę rozwoju i kontynuacji tradycyjnych dziedzin produkcji unikalnych w skali regionu i kraju.
7. Duża lesistość powiatu 32,6%, tereny do zalesień.
8. Bogate walory przyrodnicze powiatu.
9. Walory środowiska naturalnego sprzyjającego rozwojowi funkcji rekreacyjno – wypoczynkowej w powiecie, wolne tereny pod rozwój budownictwa letniskowego dla mieszkańców miast.
10. Małe zagrożenie środowiska ze strony zakładów przemysłowych.
11. Występowanie atrakcyjnych terenów prawnie chronionych.
12. Wysoki stopień zwodociągowania gmin.
13. Wykształcone kadry specjalizujące się w dziedzinie ochrony środowiska.
14. Oczyszczalnie ścieków w Szydłowcu i w Łaziskach gmina Orońsko.
15. Segregacja odpadów na składowisku w Szydłowcu i selektywna zbiórka odpadów w Mirowie i Chlewiskach.
16. Opracowany „Powiatowy Program Ochrony Środowiska” i projekt „Powiatowego Planu Gospodarki Odpadami” dla Powiatu Szydłowieckiego.

Słabe strony

1. Brak środków na inwestycje z zakresu ochrony środowiska.
2. Nielegalne wysypiska śmieci (w wyrobiskach po zaniechanej eksploatacji kamienia i kruszyw).
3. Brak systemowych rozwiązań zbiórki odpadów.
4. Brak oczyszczalni i kanalizacji na wsiach.
5. Nie stosowanie zasady łączenia realizacji sieci wodociągowej i kanalizacyjnej.
6. Zanieczyszczenia wód gruntowych (nieszczelne zbiorniki ścieków z gospodarstw domowych, stosowanie nawozów sztucznych, wylewanie nieczystości płynnych do gruntów).

7. Znaczne rozproszenie i rozdrobnienie osadnictwa wiejskiego powodujące wzrost kosztów korzystania z usług publicznych i kosztów realizacji inwestycji.
8. Ogrzewanie węglowe w większości gospodarstw domowych.
9. Niedostateczna edukacja ekologiczna i świadomość społeczna dotycząca ochrony środowiska.
10. Brak działań w zakresie promocji walorów przyrodniczych terenu.
11. Zaniedbane zbiorniki wodne.
12. Brak pokrycia planami zagospodarowania przestrzennego większości obszarów powiatu (stanowi to barierę inwestycyjną i administracyjną).
13. Nieuregulowane stany prawne (własnościowe) lasów niepaństwowych uniemożliwiających wyegzekwowanie przepisów p.poż.
14. Niskie zainteresowanie rolników zalesianiem.
15. Nieuporządkowany spływ wód opadowych z zakładów przemysłowych i baz transportowych a przede wszystkim dworzec PKS.
16. Brak chemicznej oczyszczalni ścieków dla licznych garbarni.
17. Niepowodzenie w tworzeniu związków międzygminnych w celu zagospodarowania odpadów (Utylizator).

OKAZJE, SZANSE PŁYNĄCE Z OTOCZENIA ZEWNĘTRZNEGO

- ◆ Włączenie Polski do struktur Unii Europejskiej – łatwiejszy dostęp do zagranicznych kapitałów oraz miejsc pracy w krajach unijnych, nowe rynki zbytu, nowe technologie.
- ◆ Rozwój współpracy międzynarodowej polskich samorządów z regionami europejskimi i miastami partnerskimi – szansa na otwarcie i współpracę międzynarodową.
- ◆ Moda na nowe formy turystyki – turystyka kwalifikowana, agroturystyka, wzrastające potrzeby mieszkańców dużych miast co do wypoczynku i zamieszkania na terenach atrakcyjnych przyrodniczo i czystych ekologicznie.
- ◆ Zapotrzebowanie zarówno w Polsce jak i w Europie na zdrową, ekologiczną żywność.
- ◆ Plany rozbudowy drogi krajowej nr 7.
- ◆ Zainteresowanie przedsiębiorców wolnymi terenami inwestycyjnymi.
- ◆ Dobre przepisy prawne dotyczące ochrony środowiska.

- ◆ Zewnętrzne środki finansowe dla samorządów na działania proekologiczne.
- ◆ Ekologia – priorytetem dla władz wszystkich szczebli.

TRUDNOŚCI PŁYNĄCE Z OTOCZENIA ZEWNĘTRZNEGO

- ◆ Skomplikowane procedury i wysokie wymagania instytucji pomocowych udzielających wsparcia finansowego.
- ◆ Zły system finansowania działań powiatu – niewielki udział dochodów własnych w budżecie powiatu, uzależnienie od pieniędzy centralnych – niedofinansowanie wielu działów: oświaty, służby zdrowia, opieki społecznej, drogownictwa itp.
- ◆ Sezonowość w turystyce.
- ◆ Konkurencja rynków UE we wszystkich dziedzinach produkcji materialnej.
- ◆ Spadek tempa wzrostu gospodarczego w Polsce.
- ◆ Brak skutecznego ogólnokrajowego programu wspierającego samorządy w walce z bezrobociem strukturalnym.
- ◆ Nadmierne obciążenie finansowe firm. Duże koszty pracy – podatki, ZUS.
- ◆ Częste zmiany przepisów prawnych i ich niejednoznaczna interpretacja.
- ◆ Kadencyjność władz, zarówno rządowych, jak i samorządowych.
- ◆ Słaba integracja gmin.
- ◆ Trudny dostęp do kredytów inwestycyjnych dla małych firm.
- ◆ Ubożenie społeczeństwa polskiego.
- ◆ Słaba polityka proeksportowa i proinwestycyjna państwa w stosunku do małych i średnich firm.
- ◆ Małe środki na rozwój regionalny.
- ◆ Wysokie wymagania w zakresie ochrony środowiska bez zabezpieczenia środków na ich realizację.
- ◆ Brak programów rozwoju regionu ukierunkowanych na poszczególne dziedziny.
- ◆ Małe nakłady na uzbrojenie terenów pod inwestycje.
- ◆ Małe środki finansowe na modernizację dróg, co wpływa ujemnie na atrakcyjność terenów przewidzianych pod inwestycje.
- ◆ Brak korelacji przepisów prawa tworzonych w różnych resortach.
- ◆ Brak środków stanowiących udział własny w realizacji projektów dofinansowanych z funduszy unijnych.

Wnioski wynikające z analizy SWOT

Analiza mocnych i słabych stron sytuacji społecznej i gospodarczej powiatu wskazuje na bardzo istotne problemy, mające głównie podłoże ekonomiczne. Hierarchiczne porządkowanie problemów i możliwości powiatu na użytek niniejszej strategii oparto na wybranych kryteriach uwzględniających:

- ◆ Rozmiary wpływu atutów i słabości na stan i funkcjonowanie gospodarki powiatu i poziomu życia jego mieszkańców,
- ◆ Realność rozwiązywania problemów i aktywizowania potencjałów, wynikająca z oceny możliwości finansowania przedsięwzięć rozwojowych z nimi związanych

Taki układ problemów i potencjałów rozwojowych jest charakterystyczny dla południowej części województwa mazowieckiego.

Wśród słabych stron powiatu najważniejsze problemy rozwojowe stanowią:

1. Brak stabilizacji rynku krajowego i zła polityka państwa w zakresie rolnictwa co powoduje nieopłacalność produkcji rolnej. Bariera rozwojową dla rolnictwa są ponadto słabe gleby oraz nieuregulowane stany prawne gruntów.
2. Niski poziom rozwoju przedsiębiorczości, oraz brak kapitału wewnętrznego i zewnętrznego, brak potencjalnych inwestorów.
3. Wysoki poziom bezrobocia i pauperyzacja społeczeństwa.
4. Brak dogodnych kredytów dla rolników i przedsiębiorców oraz brak odpowiedniej infrastruktury otoczenia biznesu.
5. Nie dostateczne zagospodarowanie turystyczne i brak kompleksowej oferty turystyczno-rekreacyjnej.
6. Emigracja wykształconej młodzieży i wykwalifikowanej siły roboczej – brak poczucia przyszłości w kontekście pracy i kariery.
7. Niewystarczające środki na infrastrukturę społeczną.
8. Braki w infrastrukturze technicznej.

Mimo wyżej wymienionych problemów Powiat dysponuje równocześnie znacznym potencjałem rozwojowym, do którego zaliczymy przede wszystkim kapitał ludzki oraz walory środowiska przyrodniczego i kulturowego, patriotyzm lokalny. Najważniejsze atuty rozwojowe powiatu to:

1. Otwartość władz samorządowych do podejmowania działań prorozwojowych inicjujących partnerską współpracę z sąsiadującymi powiatami oraz europejskimi miastami i regionami partnerskimi.
2. Duże rezerwy terenu z możliwością przeznaczenia na budownictwo mieszkaniowe, działalność usługową i gospodarczą.
3. Kontynuacja tradycji przemysłowych powiatu.
4. Korzystne warunki przyrodniczo – środowiskowe – bogaty zasób zbiorników wodnych, duże zalesienie, czystość gleb i wód
5. Systematyczny rozwój infrastruktury technicznej.
6. Sprzyjające warunki do rozwoju agroturystyki – dogodne położenie w strefie oddziaływania aglomeracji miejskich Radomia, Kielc a nawet Warszawy
7. Możliwości rozwoju rolnictwa ekologicznego, drobnego przetwórstwa, rzemiosła itp.
8. Zasoby dobrze wykształconej siły roboczej i duża aktywność społeczna mieszkańców i przedsiębiorców powiatu.

Koncentracja potencjałów intelektualnych i ekonomicznych dla realizacji celów i wspólnych przedsięwzięć subregionalnych stwarza większe możliwości wykorzystania dostępnych środków pomocowych zarówno krajowych jak i zagranicznych.

Rozdział IV

SCENARIUSZE ROZWOJU POWIATU SZYDŁOWIECKIEGO

4.1. WPROWADZENIE

Podstawą sekwencyjnego wnioskowania przyszłości jest obecny stan słabych i mocnych stron powiatu oraz zagrożeń i szans jego rozwoju. Podstawą są zawsze rzeczywiste problemy i potencjały wewnętrzne.

Ale Powiat funkcjonuje również w określonych relacjach z otoczeniem. Uwarunkowania zewnętrzne są problemami i potencjałami egzogenicznymi rozwoju Powiatu, który będzie determinowany przez wiele czynników, a w szczególności:

- ◆ Tempo, sposób i efekty integracji gospodarki krajowej z Unią Europejską.
- ◆ Politykę regionalną wobec tzw. obszarów peryferyjnych, a zwłaszcza wobec obszarów zagrożonych marginalizacją.
- ◆ Skuteczność i efektywność własnych sił i potencjałów rozwojowych.

Każdy z tych czynników może mieć różny wpływ i prowadzić do różnych efektów. Scenariuszowa wizja przyszłości stanowi hipotetyczny obraz przyszłego przebiegu oddziaływań czynników zewnętrznych i uwarunkowań wewnętrznych na procesy rozwoju powiatu.

W niniejszym opracowaniu przyjęto kompleksowe ujęcie najważniejszych dziedzin wspomagania rozwoju dla wypracowania scenariusza zagrożeń i szans. W scenariuszach tych wychodzimy od podobnych pod względem treści założeń brzegowych. W scenariuszu zagrożeń owe treści mają jednak przebieg niekorzystny dla powiatu, a w scenariuszu szans układ korzystny. Obydwa scenariusze uwzględniają prawdopodobieństwo przebiegu zdarzeń, lecz scenariusz zagrożeń nie zakłada wariantu katastroficznego, a scenariusz szans osiągnięcia stanu idealnego. Zagrożenia są silniej odczuwalne i bardziej zrozumiałe ze względu na ich realne istnienie i obiektywne oddziaływanie. Szanse są trudniejsze do zidentyfikowania i jednoznacznego określenia a sposób ich wykorzystania jest uznaniowy.

Realizacja scenariusza zagrożeń prowadzi do szybszych, lecz często negatywnych efektów. Scenariusz szans przynosi zazwyczaj zdecydowaną poprawę sytuacji jednostki, ale jego efekty są zwykle odłożone w czasie.

Założenia brzegowe: Istotnymi czynnikami zewnętrznymi, które będą mieć wpływ na przyszłość Powiatu Szydłowieckiego są:

- ◆ Przynależność Polski do Unii Europejskiej i wynikające z tego zarówno korzyści jak i zobowiązania. Korzyści otwarty rynek europejski, możliwość uzyskania wsparcia finansowego na własny rozwój. Zobowiązania to głównie dostosowanie procedur i planów zgodnie ze standardami unijnymi. Realizowane przedsięwzięcia nie mogą zaspokajać tylko potrzeb lokalnych. Muszą się wpisywać w prowadzone polityki Unii i przynosić korzyści dla całej wspólnoty.
- ◆ Zdolność powiatu do absorpcji dostępnych środków finansowych w ramach różnorodnych funduszy i programów.
- ◆ Rozwój współpracy międzynarodowej polskich samorządów z regionami europejskimi i miastami partnerskimi.
- ◆ Wdrażanie kompleksowej polityki regionalnej państwa i jej zgodność z regionalnymi strategiami rozwoju, strategiami sektorowymi, innymi dokumentami planistycznymi.
- ◆ Realizacja „Strategii Rozwoju Województwa Mazowieckiego” , której celem nadrzędnym jest: Wzrost konkurencyjności gospodarki i równoważenie rozwoju społeczno-gospodarczego w regionie podstawą poprawy jakości życia mieszkańców.
- ◆ Inne ważne założenia brzegowe to: konkurencyjność polskiego przemysłu i rolnictwa na rynkach europejskich.
- ◆ Przystosowanie prawa zarówno państwowego jak i lokalnego do standardów europejskich. Restrukturyzacja zatrudnienia w większości gałęzi gospodarki, itp.

Wskazane warunki, w zależności od swego przebiegu mogą stanowić zagrożenia lub szanse rozwojowe. Maksymalnie niekorzystny przebieg zmian tworzy scenariusz zagrożeń, a pozytywny szanse rozwojowe.

4.2. SCENARIUSZ ZAGROŻEŃ

W tym scenariuszu zakłada się, że zdecydowana większość wymienionych uwarunkowań zewnętrznych przybiera niekorzystny wpływ dla powiatu. Brak jest czynników zewnętrznych mających stymulujący wpływ na rozwój powiatu. W tych warunkach można

przewidzieć przede wszystkim dwa podstawowe mające negatywne następstwa ciągi zdarzeń, jeden na płaszczyźnie demograficzno – społecznej, drugi zaś w sferze gospodarki rynkowej.

Obydwa w połączeniu spowodują:

- ◆ Utrzymującą się tendencję emigracji młodzieży i wykwalifikowanych kadr z powodu braku perspektyw na stabilny i systematyczny rozwój zarówno osobisty jak i społeczny. Pogłębi się proces starzenia społeczeństwa.
- ◆ Inne negatywne następstwa w życiu społecznym związane z licznymi patologiami – alkoholizm, narkomania, rozpad życia rodzinnego, wzrost przestępczości.
- ◆ Wzrosną potrzeby pomocy społecznej przy ograniczonych możliwościach ich zaspokojenia.
- ◆ Zwiększy się tendencja do dalszego spadku zatrudnienia, a tym samym dalszego ubożenia społeczeństwa.
- ◆ Zostaną ograniczone środki finansowe na inwestycje z zakresu infrastruktury, promocję.
- ◆ Nasilą się problemy społeczne, powiększą się obszary ubóstwa.
- ◆ Nastąpi dalsza degradacja środowiska naturalnego, brak dbałości o zachowanie ładu przestrzennego.

Nasilenie się niekorzystnych procesów będzie wymuszało działania dostosowawcze. W scenariuszu pesymistycznym założono niewystarczającą ilość środków finansowych i materialnych oraz zbieg niesprzyjających okoliczności, które będą utrudniać sprawne i bezkonfliktowe zarządzanie powiatem. W przypadku zaistnienia takich okoliczności będzie musiała wzrosnąć aktywność władz powiatu, które będą musiały skoncentrować swoje działania na neutralizowaniu zjawisk zagrażających funkcjonowaniu powiatu. Główne działania zostaną w tym wypadku skierowane na utrzymanie spójności terytorialnej, gospodarczej i społecznej. Władze zostaną zmuszone do podjęcia działań ochronnych.

4.3. SCENARIUSZ SZANS

Tu przyjmujemy pełne wykorzystanie atutów powiatu i pozytywny układ czynników zewnętrznych, traktowanych jako założenia brzegowe rozwoju powiatu. W tym układzie mogą być finansowane przedsięwzięcia inwestycyjne w infrastrukturze technicznej, rolnictwie, ochronie środowiska, rozwoju przedsiębiorczości, tworzeniu nowych miejsc pracy, przeciwdziałaniu negatywnym zjawiskom społecznym. Należy przewidywać, że:

- ◆ Wzrosną nakłady inwestycyjne w dziedzinach wspieranych przez środki pomocowe,
- ◆ Nastąpi dalszy wzrost liczby miejsc pracy.
- ◆ Następować będzie systematyczna poprawa warunków życia i pracy w powiecie.
- ◆ Ożywi się rynek lokalny i zostaną istotnie zahamowane tendencje odpływu młodzieży i wykwalifikowanych pracowników.

W scenariuszu tym należy również uwzględnić pozytywne zmiany w otoczeniu Powiatu szczególnie na poziomie krajowym. Najistotniejszymi będą:

- ◆ Korzystny kierunek procesu demograficznego, wzrost przyrostu naturalnego, zahamowanie starzenia się społeczeństwa.
- ◆ Przyspieszenie rozwoju gospodarczego kraju, wyeliminowane zostaną dysproporcje w zagospodarowaniu kraju oraz zostaną usunięte bariery w dostępie do usług i dóbr.
- ◆ Właściwie zostanie wykorzystana przestrzeń do rozwoju turystyki i rekreacji przy zachowaniu zasady zrównoważonego rozwoju.

Należy jednak zdawać sobie sprawę, że pozyskanie środków pomocowych wymaga zawsze wniesienia własnego wkładu finansowego bądź rzeczowego. W fazie połączonych wysiłków należy spodziewać się intensyfikacji wszystkich lokalnych czynników i tendencji rozwojowych, do których mogą dołączyć nowe, jako efekt synergicznego rozwoju. W tej fazie nastąpi istotna poprawa sytuacji ekonomicznej powiatu, wzrost jego znaczenia w regionie. Dopiero w trzeciej fazie efekty ekonomiczne mogą być odczuwalne w działach gospodarki uważanych wcześniej za niedochodowe. Będzie to faza rozwoju usług wyższego rzędu i poprawy standardów życia i pracy.

We wszystkich fazach scenariusza szans o sukcesie będą decydować następujące filary:

- ◆ Kadry – jakość kadr przyczyni się do podnoszenia konkurencyjności powiatu i społeczności lokalnych, wzrostu przedsiębiorczości. Wraz ze wzrostem jakości kadr następować będzie aktywizacja społeczności lokalnych w kierunku samodzielnego rozwiązywania problemów gospodarczych i społecznych.
- ◆ Finanse – koordynacja dopływu środków zarówno z budżetu województwa, budżetu państwa, funduszy pomocowych pozwoli właściwie zagospodarować własny kapitał oraz stopniowo zaspokajać najistotniejsze potrzeby.
- ◆ Nowoczesne technologie – Rozwój nowoczesnych technologii i umiejętność ich wykorzystania przez społeczność lokalną zdecydowanie przyspieszy wzmocni osiąganie zamierzonych celów rozwojowy.
- ◆ Walory środowiska – dbałość o nich, ich właściwe wyeksponowanie na zewnątrz poprzez profesjonalny marketing i promocję przyczyni się do rozwoju agroturystyki, rekreacji oraz wzrostu małych przedsiębiorstw.

Rozdział V

MISJA ROZWOJU POWIATU SZYDŁOWIECKIEGO

Po przeprowadzeniu wszechstronnej analizy stanu istniejącego i określeniu profilu społeczno – gospodarczego powiatu zdefiniowana została misja powiatu to jest został określony główny kierunek rozwoju. Zapis misji rozwoju jest wynikiem całościowej refleksji nad perspektywą rozwoju, zastanowienia nad głównymi kierunkami działalności, wartościami wyznawanymi przez lokalną społeczność i pożądanymi standardami zachowań mieszkańców Powiatu Szydłowieckiego. Formułowanie misji rozwoju powiatu wymagało identyfikacji zasadniczej funkcji jaką powiat chce pełnić w przyszłości, podstawowych działalności, które mają stać się domeną jego funkcjonowania skonfrontowane z wartościami preferowanymi przez społeczność lokalną.

Misja rozwoju powiatu stanowi przesłanie, co do którego występuje zgoda społeczna, jest podstawą podtrzymywania istniejących i tworzenia nowych, silnych więzi społecznych pomiędzy mieszkańcami powiatu oraz ich różnymi środowiskami i reprezentacjami. Misja stanowi czynnik integracji społecznej wokół zasadniczych dla powiatu spraw.

Wypracowana misja ma charakter celu generalnego

Powiat Szydłowiecki przyjazny ludziom i środowisku, stwarzający warunki do harmonijnego rozwoju, rosnącej jakości życia i zamożności, sprzyjający realizacji dążeń i aspiracji mieszkańców

Ogólne sformułowanie misji rozwoju powiatu wyraża społeczne oczekiwania, które obejmują:

- ◆ Zapewnienie mieszkańcom powiatu wysokiego poziomu bezpieczeństwa, jakości życia i edukacji, pozwalającego realizować ich aspiracje.
- ◆ Tworzenie dogodnych warunków dla rozwoju największych szans; turystyki oraz małej i średniej przedsiębiorczości.
- ◆ Rozwój ekologicznego i specjalistycznego rolnictwa oraz przetwórstwa rolno-spożywczego, spełniającego standardy Unii Europejskiej.
- ◆ Rozwój z zachowaniem walorów przyrodniczych i kulturowych.

Rozdział VI

WIZJA ROZWOJU POWIATU SZYDŁOWIECKIEGO

Jak Powiat będzie wyglądał w roku 2020 urzeczywistni to realizacja strategii wg scenariusza szans, który stanowi urzeczywistnienie oczekiwań mieszkańców Powiatu.

W wyniku stałego i zrównoważonego rozwoju powiatu w określonym horyzoncie czasowym nastąpi;

- ◆ wzrost gospodarczy powiatu, na jego terenie funkcjonować będą dobrze rozwinięte małe i średnie przedsiębiorstwa działające zarówno w tradycyjnych branżach wynikających z uwarunkowań lokalnych jak i branżach opartych na nowoczesnych wysoko rozwiniętych technologiach.
- ◆ Dobrze rozwinięta infrastruktura techniczna oraz transportowa – szczególnie o charakterze ponadlokalnym – spowoduje napływ kapitału inwestycyjnego oraz aktywizację lokalnych przedsiębiorców.
- ◆ Odnowione i odrestaurowane zabytki, funkcjonujące o wysokim standardzie ośrodki turystyczno – wypoczynkowe, bogate walory przyrodniczo – środowiskowe spowodują, że rejon Szydłowca będzie jednym z atrakcyjniejszych miejsc wypoczynku w regionie.
- ◆ Zmniejszone zostaną dysproporcje w zagospodarowaniu oraz bariery w dostępie do usług i dóbr w tym szczególnie do infrastruktury ochrony zdrowia.
- ◆ Właściwie zostaną wykorzystane walory przyrodnicze i położenie geograficzne do rozwoju turystyki i rekreacji przy zachowaniu zrównoważonego rozwoju.
- ◆ Zostanie stworzony przychylny klimat do rozwoju przedsiębiorczości, rozwijać się będą dziedziny gospodarki zaspokajające potrzeby i aspiracje społeczności lokalnej.
- ◆ Po przez dywersyfikację działalności w obszarach wiejskich nastąpi rozwój rolnictwa, gdzie wiodącą rolę będą miały specjalistyczne działy produkcji rolnej.
- ◆ Wykształcone, świadome i otwarte społeczeństwo czynnie włączy się w zachodzące przeobrażenia przyspieszając swoją aktywnością dalszy rozwój.
- ◆ Realizacja zadań publicznych będzie oparta na stałej współpracy między samorządami terytorialnymi, partnerami społecznymi, organizacjami pozarządowymi i organizacjami zawodowymi.

- ◆ Mieszkańcy powiatu będą posiadać dostęp do infrastruktury technicznej – kanalizacja, wodociągi, szerokopasmowy Internet porównywalny z średnią krajową.
- ◆ Ubóstwo społeczne oraz patologie będą miały charakter marginalny.
- ◆ Dzięki uaktywnieniu rynku pracy jak i wprowadzeniu nowych form zatrudnienia oraz systematycznemu kształceniu ustawicznemu bezrobocie na terenie powiatu będzie porównywalne z średnią krajową.
- ◆ Urzędy administracji publicznej będą przyjaznymi dla mieszkańców ziemi szydłowieckiej, świadczone przez nich usługi będą wysokiej jakości. Społeczność lokalna uzyska szeroki dostęp do informacji i wiedzy za pomocą elektronicznych nośników informacji.
- ◆ Wskaźnik bezrobocia wśród mieszkańców będzie należał do najniższych w regionie mazowieckim.

W konsekwencji czego nastąpi poprawa standardów i poziomu życia mieszkańców. Rozwój ten musi być zrównoważony, uwzględniać komplementarność rozwoju gospodarczego, społecznego oraz ochrony środowiska naturalnego

Powiat Szydłowiec jest atrakcyjnym pod względem zamieszkiwania i silnym gospodarczo subregionem województwa mazowieckiego, skupiającym zwartą społeczność lokalną powiązaną uwarunkowaniami historycznymi, kulturowymi i ekonomicznymi. Do tej zintegrowanej społeczności należą mieszkańcy całego powiatu, historycznie i tradycyjnie rozumianej Ziemi Szydłowieckiej.

Rozdział VII

SYSTEM CELÓW STRATEGICZNYCH

Spójny układ zamierzeń rozwojowych powiatu szydłowieckiego tworzą w odpowiedniej hierarchii: *wizja rozwoju, misja, cele strategiczne* oraz wynikające z nich *cele pośrednie*.

Urzeczywistnieniu misji służy realizacja *celów strategicznych* określających stany, których osiągnięcie w poszczególnych sferach funkcjonowania miasta społeczność lokalna uznaje za pożądane. Definiują one wizje rozwoju w strategicznym horyzoncie czasowym. Na podstawie społecznych konsultacji określono w *Strategii Rozwoju Powiatu Szydłowieckiego* 3 *cele strategiczne*.

Cele pośrednie konkretyzują *cele strategiczne* w kontekście zidentyfikowanych w analizie SWOT silnych i słabych stron Powiatu oraz szans i zagrożeń wynikających z otoczenia. Dla realizacji *celów strategicznych* określono 12 wynikających z nich *celów pośrednich*.

Układ zamykają *działania* jakie będą podjęte do osiągnięcia *celów pośrednich*. *Cele pośrednie* zostały rozpisane na 48 *działań*. Są to przedsięwzięcia podrzędne w stosunku do *celów pośrednich*, ukazujące konkretne efekty, które Powiat Szydłowiecki chce osiągnąć w okresie objętym planowaniem strategicznym. Wśród *działań* wyodrębniono 8 priorytetów rozwoju.

Cele rozwoju Powiatu przedstawiono według zwiększającego się stopnia ich uszczegółowienia od najogólniejszych do operacyjnych/pośrednich. Takie uszeregowanie nie determinuje kolejności ich realizacji, stanowi natomiast odwołanie do reguły programowania obowiązującego w dokumentach strategicznych Unii Europejskiej. Podejmowanie działań wynikać będzie z aktualnych potrzeb, możliwości finansowych, dostępnego dofinansowania zewnętrznego, wspierającego budżet powiatu. Również przypisane do poszczególnych celów działania nie są z nimi sztywno związane.

7.1. Hierarchia celów

Sformułowane w procesie społeczno-ekspertycznym *cele strategiczne, pośrednie* i *działania* zostały zaprezentowane w tablicach 7.1, 7.2 i 7.3 (*działania*, które zostały wybrane jako priorytety rozwoju Powiatu, wyróżniono w tablicach ciemniejszym tłem).

7.2. Uzasadnienie wyboru celów

7.2.1. Cel strategiczny „Poprawa jakości życia mieszkańców Powiatu Szydłowieckiego oraz budowa społeczeństwa informacyjnego”

Cel pośredni „Rozwój usług publicznych”

W kompetencji samorządu a zarazem i jego podstawowym obowiązkiem jest świadczenie tzw. usług publicznych. W szczególności będą to:

- ✓ Usługi administracyjne – funkcjonowanie organów władzy, obsługa mieszkańców w zakresie spraw administracyjnych, podatkowych, geodezyjnych i urbanistyczno – architektonicznych.
- ✓ Usługi w zakresie ochrony zdrowia – zarządzanie leczeniem, promocja zdrowia, działania profilaktyczne.
- ✓ Usługi w zakresie pomocy społecznej – domy pomocy społecznej i ośrodki interwencji kryzysowej.
- ✓ Usługi oświatowe, sportowe, w sferze kultury, zachowania dziedzictwa kulturowego oraz lokalnej tożsamości kulturowej.

Zaspokojenie podstawowych potrzeb społecznych w należyty sposób będzie miało decydujący wpływ na pozostałych celów. Pozwoli to pozyskać zaufanie społeczne do władzy samorządowej oraz jej planów działania.

Cel pośredni „Poprawa stanu infrastruktury technicznej i społecznej”

Potencjał wzrostowy każdej gospodarki, w tym także gospodarki Powiatu Szydłowieckiego wyznaczać będzie dostępność i skomunikowanie z otoczeniem. Oprócz systemu transportowego sprzyjającego rozwojowi będą to również zaawansowane technologicznie systemy odprowadzania, odbioru i utylizacji ścieków, oraz gospodarki odpadami. Wszystkie działania w tym obszarze będą ukierunkowane na dynamiczne podnoszenie atrakcyjności Powiatu, jako miejsca, które poza przyjaznym nastawieniem do inwestorów, posiada odpowiednie zaplecze materialne umożliwiające skracanie procesów inwestycyjnych.

Integracja z Unią Europejską i wykorzystywanie funduszy strukturalnych zwiększa rolę samorządu Powiatu w dostępie do środków finansowych wspierających rozwój całego jego obszaru. Ma to szczególne znaczenie w kontekście ograniczonych możliwości inwestycyjnych budżetu Powiatu. To wszystko powoduje, że tempo realizacji przyjętej *wiązki celów pośrednich* w ramach tego *celu strategicznego* będzie bardzo silnie uzależnione od skutecznego budowania montażu finansowego ze wszystkich możliwych źródeł – zarówno bezzwrotnych jak i preferencyjnych – oraz kreowania partnerstwa publiczno-publicznego i publiczno-prywatnego.

Wartość kapitału ludzkiego wzrasta wraz ze wzrostem zdrowotności społeczeństwa, to natomiast zapewnia łatwy i równy dostęp do świadczeń zdrowotnych, podniesienie standardów opieki medycznej oraz stworzenie warunków do zdrowego trybu życia. Nie może pozostawać na uboczu marginalizacja określonych grup społecznych oraz podstawowa potrzeba społeczna jaką jest bezpieczeństwo. Jej zapewnienie warunkuje właściwe funkcjonowanie zarówno jednostki jak i społeczności.

Cel pośredni „Promocja integracji społecznej”

Do najważniejszych wyznaczników jakości życia mieszkańców można zaliczyć integrację społeczną i bezpieczeństwo socjalne, wynikające z właściwych warunków organizacyjnych, przestrzennych i technicznych. Osiągnięcie tych wyznaczników będzie realizowane przede wszystkim przez sprawną infrastrukturę ochrony zdrowia i opieki społecznej. Infrastruktura to krwioobieg, który decyduje o powodzeniu działań w sferze społecznej. Nie daje się bowiem podnieść zdrowotności mieszkańców bez zapewnienia

dostaw odpowiedniej jakości wody, odbioru ścieków i zapewnienia właściwego stanu sanitarnego.

Osoby zaliczone do grup zagrożonych wykluczeniem społecznym wymagają kompleksowego wsparcia i stworzenia niezbędnych warunków do integracji ze społeczeństwem. Możliwe jest to m.in. poprzez działania zmierzające do kształcenia umiejętności w zakresie pełnienia ról społecznych, wspierania samodzielności oraz zdobywania i aktualizacji kwalifikacji zawodowych. Wsparciem dla przemian na rynku pracy powinny być skuteczne i nowoczesne usługi, świadczone przez instytucje pomocy i integracji społecznej. Niezbędny w tym celu jest rozwój form i narzędzi aktywnej integracji zarówno w jej wymiarze zawodowym, społecznym jak i edukacyjnym czy zdrowotnym.

Tablica 7.1 Cel strategiczny *Poprawa jakości życia mieszkańców Powiatu Szydłowieckiego oraz budowa społeczeństwa informacyjnego*

Cele strategiczne	Cele pośrednie	Działania
I. Poprawa jakości życia mieszkańców Powiatu Szydłowieckiego oraz budowa społeczeństwa informacyjnego	I.1. Rozwój usług publicznych	I.1.1. Zwiększanie dostępności i jakości usług medycznych
		I.1.2. Lepsza obsługa mieszkańców w zakresie spraw administracyjnych
		I.1.3. Wyrównanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży
		I.1.4. Sprawny system pomocy społecznej i działań socjalnych
		I.1.5. Zapewnianie bezpieczeństwa społeczności i jednostce
		I.1.6. Zmniejszenie różnic w dostępności usług na terenie powiatu
	I.2. Poprawa stanu infrastruktury technicznej i społecznej	I.2.1. Porządkowanie i tworzenie spójnego systemu gospodarki odpadami
		I.2.2. Usprawnienie ciągów komunikacyjnych
		I.2.3. Wzmocnienie potencjału rozwojowego miejscowości wiejskich po przez usprawnienie powiązań infrastrukturalnych
		I.2.4. Infrastruktura służąca ochronie zdrowia i życia
		I.2.5. Infrastruktura służąca pomocy społecznej
		I.2.6. Infrastruktura służąca edukacji
	I.3. Promocja integracji społecznej	I.3.1. Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie
		I.3.2. Aktywizacja zawodowa i społeczna osób zagrożonych wykluczeniem społecznym
		I.3.3. Wsparcie ekonomii społecznej
		I.3.4. Inicjatywy lokalne na rzecz aktywnej integracji
	I.4. e-Rozwój Powiatu	I.4.1. Przeciwdziałanie wykluczeniu informacyjnemu

Źródło: Opracowanie własne

Ponadto wobec zwiększonej liczby zadań z zakresu pomocy społecznej zmierzających do szerszego niż dotychczas wykorzystania aktywizacyjnych instrumentów wsparcia, konieczne jest wzmocnienie i doskonalenie kadr instytucji odpowiedzialnych za realizację tych działań. W szczególności dotyczy to pracowników Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie, zajmujących się pomocą osobom wykluczonym i prowadzących działania w ramach aktywnej integracji. Służyć temu powinny kompleksowo prowadzone szkolenia i inne formy aktualizowania wiedzy.

Cel pośredni „e-Rozwój Powiatu Szydłowieckiego”

Budowie społeczeństwa informacyjnego towarzyszyć będzie informatyzacja i usługi informatyczne. Stworzą one podstawy do wyrównania szans w dostępie do wiedzy o współczesnym świecie oraz kształtowania karier zawodowych i postaw obywatelskich. Za priorytety uznano podniesienie standardu bazy dydaktycznej i socjalnej szkół, kwalifikacji kadry pedagogicznej oraz udostępnienie otwartych systemów teleinformatycznych mieszkańcom, podmiotom gospodarczym i organizacjom społecznym.

7.2.2. Cel strategiczny „Zwiększanie konkurencyjności powiatu w układzie regionalnym”

Cel pośredni „Rozwój kapitału ludzkiego”

Współczesna gospodarka może dynamicznie rozwijać się w oparciu o wiedzę, informację i innowacyjność. Te elementy przede wszystkim tworzą mieszkańcy określonej społeczności. Zapewnienie im odpowiednich warunków po przez zaspokojenie ich potrzeb społecznych oraz właściwe ukierunkowanie inwestycji w infrastrukturę społeczną. Informacja staje się podstawowym zasobem produkcyjnym, wymagającym odpowiedniego wsparcia technicznego i nabycia umiejętności jej zdobywania i posługiwania się nią. Rozwój infrastruktury społecznej przyczyni się do upowszechniania wiedzy, zwiększy możliwość kształcenia w systemie e-learnigu, stworzy możliwość świadczenia pracy na odległość.

Wzrost społecznogospodarczy Powiatu będzie budowany poprzez stwarzanie warunków do osobowego rozwoju mieszkańców. Rozwojowi społeczeństwa obywatelskiego, u którego źródeł leży aktywność obywateli Powiatu, towarzyszyć będzie prowadzenie systemowych rozwiązań w dziedzinie edukacji i oświaty.

Konkurencyjna gospodarka potrzebuje głównie zasobów ludzkich o wysokich kwalifikacjach i umiejętnościach. Aktualnie występujące duże zróżnicowanie pod

względem posiadanej wiedzy jak i dostępu do niej wymaga podjęcia działań wyrównujących szanse edukacyjne dla dzieci, młodzieży pochodzącej z wsi oraz małych miast. Ponadto wzrost kwalifikacji jest warunkiem koniecznym do rozwoju przedsiębiorczości.

Ważnym celem jest również zwiększenie uczestnictwa populacji osób dorosłych w wysokiej jakościowo edukacji ustawicznej. W jego ramach będzie rozwijany system kształcenia ustawicznego dla dorosłych, w tym kształcenia na odległość oraz niwelowane dysproporcje edukacyjne pomiędzy wsią a miastem.

Integralnym elementem realizacji tego celu strategicznego będą podniesie jakości edukacji w odniesieniu do potrzeb rynku pracy oraz realizacja programów szkoleniowych dla osób poszukujących pracy i planujących zmianę swojego profilu kwalifikacji.

Powiat Szydłowiecki zaliczony do obszarów o dużym bezrobociu wymaga podjęcia działań w kierunku aktywizacji zawodowej.

Cel pośredni „Stymulowanie rozwoju gospodarczego i wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich”

Powiat Szydłowiecki był od lat postrzegany jako ośrodek rolniczy. Uwzględniając obecne trendy gospodarcze i niezbędne zróżnicowanie gospodarki Powiatu, uznano że wyspecjalizowana i nowoczesna gospodarka rolna powinna być jednym z ważnych filarów wzrostu gospodarczego. Dynamika rozwoju tej dziedziny będzie bardzo silnie uzależniona od skutecznego pozyskiwania środków strukturalnych Unii Europejskiej, a w szczególności z komponenty regionalnego *Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki* oraz Regionalnego *Programu Operacyjnego Rozwoju Województwa Mazowieckiego*. Ważnym elementem wspierającym wzrost gospodarstw rolnych będzie również prawidłowa struktura energetyczna gospodarki związana z korzystaniem z alternatywnych źródeł energii. Rolnictwo posiada wysoki potencjał do wytwarzania komponentów biomasy tj. wierzba energetyczna czy resztki poźniwne. Istotnym elementem będzie również rozwój agroturystyki powiązanej z aktywnym wypoczynkiem.

Tablica 7.2 Cel strategiczny *Zwiększanie konkurencyjności powiatu w układzie regionalnym*

Cele strategiczne	Cele pośrednie	Działania
II. Zwiększanie konkurencyjności powiatu w układzie regionalnym	II.1. Rozwój kapitału ludzkiego	II.1.1. Wspieranie rozwoju kwalifikacji zawodowych i doradztwo dla przedsiębiorstw
		II.1.2. Wsparcie procesów adaptacyjnych i modernizacyjnych
		II.1.3. Podniesienie atrakcyjności i jakości szkolnictwa zawodowego
		II.1.4. Upowszechnianie kształcenia ustawicznego w formach szkolnych
		II.1.5. Integracja osób niepełnosprawnych ze społeczeństwem poprzez zwiększanie dostępu zarówno do rynku pracy jak i edukacji

		II.1.6. Wysoko wykwalifikowane kadry systemu oświaty
II.2. Stymulowanie rozwoju gospodarczego i wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich		II.2.1. Inicjatywy lokalne na rzecz podnoszenia poziomu aktywności zawodowej na obszarach wiejskich
		II.2.2. Oddolne inicjatywy edukacyjne na obszarach wiejskich
		II.2.3. Aktywizacja rolnictwa i wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich.
		II.2.4. Rozwój agroturystyki
II.3. Gospodarka i rynek pracy otwarty dla wszystkich		II.3.1. Ułatwienie finansowania rozwoju małej i średniej przedsiębiorczości
		II.3.2. Wzmocnienie instytucji otoczenia biznesu
		II.3.3. Promocja gospodarcza
		II.3.4. Wspieranie oraz promocja przedsiębiorczości i samozatrudnienia
		II.3.5. Wsparcie osób pozostających bez zatrudnienia
		II.3.6. Poprawa zdolności do zatrudnienia oraz podnoszenie poziomu aktywności zawodowej osób bezrobotnych
II.4. Tworzenie warunków dla rozwoju potencjału innowacyjnego i przedsiębiorczości		II.4.1. Budowa sieci współpracy edukacja-nauka-gospodarka
		II.4.2. Kompleksowe przygotowanie terenów pod działalność gospodarczą

Źródło: Opracowanie własne

Stymulowanie rozwoju gospodarczego będzie służyć przede wszystkim tworzeniu i zwiększeniu miejsc pracy oraz zwiększeniu dochodu mieszkańców i budżetu powiatu. Wspieranie przedsiębiorczości sprzyja wzrostowi jej efektywności i w dalszej kolejności wzrostowi gospodarczemu, i konkurencyjności powiatu. Czynnikiem stymulującym będzie rozwój infrastruktury zarówno instytucji otoczenia biznesu jak i infrastruktury społecznej i technicznej. Skutecznym sposobem wspierania rozwoju gospodarczego będzie dobra współpraca pomiędzy sektorem administracji, instytucjami otoczenia biznesu a przedsiębiorcami i rolnikami. Dziś znacznym utrudnieniem jest niski poziom zorganizowania i w związku z tym reprezentowania wspólnych interesów sektora gospodarczego i rolniczego. Szczególną troską zostaną otoczeni mali i średni przedsiębiorcy oraz młodzi rolnicy.

W działaniu tym uwzględniono również wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich. Podyktowane to zostało wzajemnymi zależnościami między gminami typowo rolniczymi a tymi o zróżnicowanych działach gospodarki. Ponadto miasto będące siedzibą powiatu pełni funkcję integrującą w stosunku do swoich gmin.

Cel pośredni „Gospodarka i rynek pracy otwarty dla wszystkich”

Głównym czynnikiem napędzającym wzrost gospodarczy Powiatu Szydłowieckiego będzie kapitał prywatny w sferze gospodarki, jako konsekwencja przyciągnięcia inwestorów i wzmocnienia siły ekonomicznej podmiotów rodzimych – głównie małych i średnich przedsiębiorstw.

Podobnie jak rządy krajów Unii Europejskiej w Strategii Lizbońskiej, władze samorządowe Powiatu Szydłowieckiego stawiają na rozwój małych i średnich podmiotów kształtujących innowacyjność gospodarki i najszybciej tworzących nowe miejsca pracy. Rozwój firm tej wielkości, a także nowoczesnych technologii oraz usług rynkowych uznaje się za priorytet.

Rozwój przedsiębiorczości i samozatrudnienia jest jedną z form skutecznego przeciwdziałania bezrobociu, podnoszenia poziomu aktywności zawodowej społeczeństwa, a także stymulowania rozwoju ekonomicznego i społecznego. Konieczne jest wsparcie dla osób uruchamiających działalności gospodarczą, jak również podejmowanie działań na rzecz budowania i wspierania postaw przedsiębiorczych i kreatywnych, obejmujące m.in. dostarczanie wiedzy na temat funkcjonowania małych firm, upowszechnianie dobrych praktyk z zakresu wspierania indywidualnej przedsiębiorczości, a także realizacji kampanii promocyjno-informacyjnych.

Zmiany zachodzące obecnie na rynku pracy, wynikające m.in. z czynników demograficznych, strukturalnych i ekonomicznych, warunkują konieczność podjęcia efektywnych działań na rzecz aktywizacji zawodowej osób pozostających bez zatrudnienia, w tym osób biernych zawodowo. Jednocześnie skuteczność podejmowanych działań zależy w dużym stopniu od koncentracji wsparcia na wybranych grupach docelowych, tj. takich, które doświadczają największych trudności związanych z wejściem i utrzymaniem się na rynku pracy. Dlatego też podejmowane wsparcie powinno być kierowane przede wszystkim do osób długotrwale bezrobotnych, młodzieży do 25 roku życia, osób niepełnosprawnych, kobiet powracających oraz wchodzących po raz pierwszy na rynek pracy, jak również do osób w tzw. wieku niemobilnym, tj. tych, które ukończyły 45 rok życia. Istotnym problemem polskiego rynku pracy jest również występowanie bezrobocia ukrytego na wsi. Wymogi modernizującej się gospodarki, warunkują konieczność zmiany struktury zatrudnienia na obszarach wiejskich. Wsparcie powinno być zatem kierowane również do osób pozostających bez zatrudnienia, które zamieszkują na obszarach wiejskich oraz prowadzić do zdobycia przez nich kwalifikacji niezbędnych do podjęcia zatrudnienia w zawodach pozarolniczych. Skuteczność podejmowanych działań zależy również od właściwego zdiagnozowania potrzeb osób pozostających bez zatrudnienia oraz od dopasowania do nich odpowiednich instrumentów i form wsparcia, uwzględniających specyfikę i potrzeby regionalnego rynku pracy.

Ponadto, konieczne jest stworzenie odpowiednich warunków instytucjonalnych i organizacyjnych służących podniesieniu poziomu zatrudnienia w regionie oraz realizacji działań prewencyjnych, poprzez udzielenie wsparcia organizacyjnego i kadrowego, a także podnoszenie kwalifikacji zawodowych pracowników zajmujących się aktywizacją zawodową osób pozostających bez zatrudnienia, powiązanego bezpośrednio ze specyfiką oraz z zakresem realizowanych projektów.

Istotnym elementem, służącym podniesieniu poziomu aktywności zawodowej w Powiecie, powinno być również wspieranie mechanizmów współpracy publicznych i niepublicznych podmiotów świadczących usługi na rzecz osób pozostających bez

zatrudnienia, w tym m.in. w ramach partnerstw publiczno społecznych oraz różnorodnych form dialogu społecznego.

Cel pośredni „Tworzenie warunków dla rozwoju potencjału innowacyjnego i przedsiębiorczości”

Długotrwały, stabilny i zrównoważony wzrost gospodarczy można osiągnąć tylko przez rozwijanie powiązań edukacji i nauki z biznesem oraz posiadanie wykwalifikowanej i zawodowo mobilnej kadry. Działania samorządu Powiatowego będą ukierunkowane na polepszenie przedsiębiorcom warunków prowadzenia działalności gospodarczej w ramach infrastruktury technicznej i doradztwa w zakresie zarządzania, a także poprzez tworzenia atrakcyjnych warunków finansowania działalności. Wsparcie to będzie realizowane poprzez kreowanie rozwoju współpracy naukowo-technologicznej oraz tworzenie warunków do rozwoju przedsiębiorstw z obszarów zaawansowanych technologii. Rozwój zaplecza edukacji, w szczególności technicznej i zawodowej oraz naukowo-badawczego i wysoko wykwalifikowanej kadry pozwala na stworzenie atrakcyjnych warunków do prowadzenia takiej działalności, rozwoju usług pomocniczych oraz zacieśniania powiązań z praktyką gospodarczą.

Celem działania jest również podniesienie konkurencyjności regionu poprzez wykorzystanie endogenicznego potencjału regionu, w tym wsparcie kompleksowego przygotowania terenów pod działalność gospodarczą. Tworzenie infrastruktury technicznej terenów inwestycyjnych należy do zadań publicznych i nie stanowi pomocy publicznej.

7.2.3. Cel strategiczny „Wzrost spójności społecznej, gospodarczej i przestrzennej powiatu w warunkach zrównoważonego rozwoju”

Cel pośredni „Rozwój społeczeństwa obywatelskiego”

Rozwój społeczeństwa obywatelskiego i jego uczestnictwo w życiu publicznym jak i kształtowanie odpowiedniego wizerunku powiatu ułatwi dostosowanie się do nowych wyzwań cywilizacyjnych. Atrakcyjność inwestycyjna wzrastać będzie dzięki tworzeniu sprzyjających warunków oraz klimatu do pobudzania przedsiębiorczości. Duże znaczenie będą miały instytucje otoczenia biznesu szczególnie w odniesieniu do małych i nowo tworzonych przedsiębiorstw.

Efektywna promocja powiatu wraz z dużym zaangażowaniem społeczeństwa, kształtowanie podstaw społecznych przyniosą wymierne efekty gospodarcze. Promowanie powiatu, prezentacja jego walorów przyrodniczych i kulturowych poprzez wykorzystanie różnych form reklamy i mediów dotrze do szerokiego kręgu odbiorców.

Dobrze rozwinięte społeczeństwo obywatelskie przyczyni się do wzrostu konkurencyjności gospodarki. Zwiększy się współpraca różnych grup społecznych i organizacji przy realizacji wspólnych działań. Integracja samorządu terytorialnego sprzyjać będzie efektywniejszej realizacji zadań publicznych. Przyczyni się do sprawniejszej realizacji wspólnych celów zarówno jednostek samorządu terytorialnego jak

i różnorodnych organizacji działających na w granicach administracyjnych powiatu. Takie działania będą jednoczyć społeczność lokalną wokół ważnych problemów w skali lokalnej.

Tablica 7.3 Cel strategiczny *Wzrost spójności społecznej, gospodarczej i przestrzennej powiatu w warunkach zrównoważonego rozwoju*

Cele strategiczne	Cele pośrednie	Działania
III. Wzrost spójności społecznej, gospodarczej i przestrzennej powiatu w warunkach zrównoważonego rozwoju	III.1. Rozwój społeczeństwa obywatelskiego	III.1.1. Integracja społeczności powiatu dla współdziałania na rzecz jego rozwoju
		III.1.2. Realizowanie przedsięwzięć w partnerstwie publiczno-publicznym, publiczno-społecznym i publiczno-prywatnym
		III.1.3. Aktywizacja społeczności powiatowej na rzecz działalności społecznej
		III.1.4. Rozwój dialogu społecznego
		III.1.5. Rozwój potencjału trzeciego sektora
		III.1.6. Wzmocnienie potencjału administracji samorządowej
	III.2. Środowisko, zapobieganie zagrożeniom i energetyka	III.2.1. Ochrona powierzchni ziemi
		III.2.2. Ochrona przyrody, zagrożenia, systemy monitoringu
		III.2.3. Ochrona powietrza, energetyka
	III.3. Wykorzystanie walorów naturalnych i kulturowych dla rozwoju turystyki i rekreacji.	III.3.1. Rozwój turystyki
		I.3.2. Ochrona dziedzictwa kulturowego powiatu
		III.3.3. Powiat Szydłowiecki turystyczną bramą Południowego Mazowsza

Cel pośredni „Środowisko, zapobieganie zagrożeniom i energetyka”

Dla zrównoważonego rozwoju Powiatu Szydłowieckiego konieczne będą inwestycje zmierzające do zmniejszenia ilości składowanych odpadów i ograniczenia ich negatywnego wpływu na środowisko, jak również rekultywacji zdegradowanych terenów, w tym przede wszystkim: likwidacji istniejących składowisk wraz z unieszkodliwianiem ich zawartości; tworzenie i rozwój systemów selektywnej zbiórki odpadów; budowa, rozbudowa, modernizacja instalacji do segregacji odpadów, do termicznego przekształcania odpadów dla wytwarzania energii i ciepła jako jednego z potencjalnych odnawialnych źródeł energii; recykling odpadów; budowa składowisk odpadów niebezpiecznych.

Planowane jest również wsparcie działań zmierzających do ochrony powietrza, poprzez modernizację systemów ciepłowniczych, źródeł wytwarzania ciepła i energii oraz termomodernizację budynków. Promowane będą przede wszystkim: inwestycje w technologii wykorzystujące alternatywne źródła energii w szczególności ze źródeł odnawialnych; inwestycje w zakresie kogeneracji o wysokiej sprawności, w szczególności ze źródłami energii z OZE; służące ograniczeniu nadmiernego zużycia paliw i poprawie sprawności energetycznej; dotyczące rozbudowy i

modernizacji infrastruktury elektroenergetycznej w celu zapewnienia bezpieczeństwa energetycznego regionu; umożliwiające przyłączenie OZE do sieci elektroenergetycznej; służące rozbudowie sieci gazowych na obszarach wiejskich.

Ponadto wspierane będą działania zmierzające do tworzenia spójnych, kompleksowych systemów monitoringu środowiska oraz prognozowania, ostrzegania, reagowania i likwidacji skutków zagrożeń, zarówno naturalnych, jak i technologicznych oraz inwestycje w tym zakresie.

Cel pośredni „Wykorzystanie walorów naturalnych i kulturowych dla rozwoju turystyki i rekreacji”

Powiat Szydłowiecki pełen jest miejsc wartych odwiedzenia dla miłośników przyrody, historii i turystyki. Uwarunkowania środowiska przyrodniczego pozwalają na uprawianie turystyki kwalifikowanej – pieszej i rowerowej. Ewolucja sposobów spędzania wolnego czasu oraz zmiany standardów świadczonych usług turystycznych sprawiają, że duże szanse na rozwój posiadają gospodarstwa agroturystyczne. To właśnie ten typ firm turystycznych w kooperacji z właścicielami istniejącej bazy noclegowej oraz organizacjami turystycznymi powinien promować Powiat wśród potencjalnych turystów. O atrakcyjności oferty stanowić będzie położenie geograficzne Powiatu (w odległości około 150 km od trzech dużych aglomeracji) oraz opracowanie i wdrożenie pożądaných standardów obsługi.

Rozdział VIII

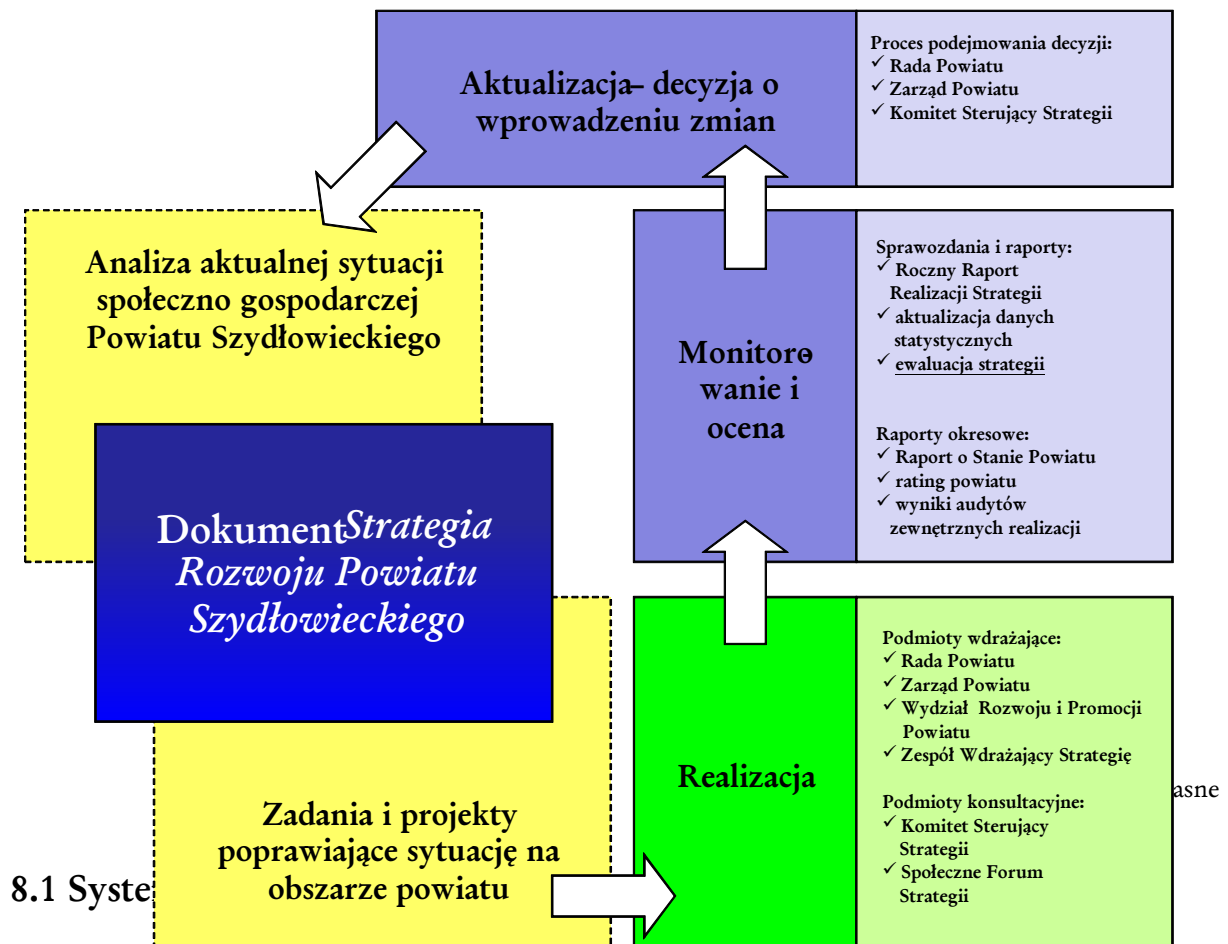
SYSTEM REALIZACJI *Strategii Rozwoju Powiatu Szydłowieckiego*

Programowanie rozwoju Powiatu Szydłowieckiego obejmuje przygotowanie i uchwalenie dokumentu Strategia Rozwoju Powiatu Szydłowieckiego wraz z wykazem zadań i projektów poprawiających sytuację na obszarze Powiatu. Obejmują one wszystkie sfery Agendy 21 – społeczną, gospodarczą i przestrzenno-ekologiczną. Realizacja uchwalonej Strategii (rysunek 8.1) za pomocą zróżnicowanego instrumentarium będzie obejmować rozciągnięte w czasie etapy:

- ✓ wdrażania,
- ✓ monitorowania,
- ✓ oceny i aktualizacji.

Rysunek 8.1

System wdrażania *Strategii Rozwoju Powiatu Szydłowieckiego*

Skuteczna realizacja ustaleń zawartych w *Strategii Rozwoju Powiatu Szydłowieckiego* wymagać będzie nie tylko nakładów finansowych, ale systematycznych i skoordynowanych działań władz powiatu, pracowników starostwa, najważniejszych interesariuszy oraz innych uczestników poszczególnych projektów na rzecz osiągnięcia jej celów.

Proces wdrażania *Strategii* będzie oparty na zasadach:

- ✓ jawności życia publicznego, personalnej odpowiedzialności za wykonywanie zadań oraz wieloletniego planowania, zrównoważonego rozwoju, spójności, oznaczającej zgodność z dokumentami strategicznymi wojewódzkimi, krajowymi i europejskimi,
- ✓ partnerstwa polegającego na wspólnym podejmowaniu działań przez samorządy gminne, podmioty publiczne i organizacje pozarządowe,
- ✓ otwartości

Strategia będzie wdrażana przez wyznaczone do tego podmioty przy wykorzystywaniu różnych narzędzi.

Czynnikami sprzyjającymi realizacji strategii będą:

- ✓ Systematyczny wzrost sprawności zarządzania powiatem.
- ✓ Opracowanie szczegółowych programów operacyjnych, zakresów projektów, procedur zarządzania tymi projektami realizowanymi przez dobrane zespoły.
- ✓ Opracowywanie Wieloletniej Prognozy Finansowej Powiatu Szydłowieckiego spójnych z ustaleniami niniejszego dokumentu.
- ✓ Podjęcie działań sprzyjających zmianie nawyków urzędniczych, wyzwolenia kreatywności, wprowadzenie metod współpracy wewnątrz starostwa zmierzających do maksymalnego wykorzystania potencjału wewnętrznego.
- ✓ Właściwa polityka informacyjna o zamierzeniach i przedsięwzięciach rozwojowych zmierzających do realizacji strategii.
- ✓ Inicjowanie i koordynowanie współpracy władz samorządowych z mieszkańcami, instytucjami i organizacjami pozarządowymi.

Osiągnięcie zamierzonych celów zarówno tych cząstkowych jak i strategicznych następować będzie w miarę podejmowania kolejnych działań, na które składać się będą projekty i programy umieszczane w Wieloletniej Prognozie Finansowej Powiatu Szydłowieckiego a uszczegóławiane w planach rocznych w zależności od dostępności środków własnych i możliwości uzyskania dofinansowania z środków zagranicznych jak i krajowych (budżet państwa, budżet województwa).

By osiągnąć możliwie największe efekty we wdrażaniu samorząd powiatowy będzie:

- ✓ Współpracował z samorządami Gmin Powiatu Szydłowieckiego, organizacjami społecznymi, biznesowymi.
- ✓ Zacieśniał współpracę z powiatami ościennymi.
- ✓ Inicjował współpracę pomiędzy partnerami i organizacjami społecznymi, sektorem prywatnym i mieszkańcami powiatu,

- ✓ Zachęcał do aktywności społecznej, wspierał inicjatywy obywatelskie.
- ✓ Udzielał wsparcia organizacją społecznym, przedsiębiorcom i rolnikom w staraniach o środki finansowe na ich rozwój.
- ✓ Tworzył lokalne grupy działania i struktury wspierające.
- ✓ Podejmował współpracę z sektorem prywatnym na zasadzie partnerstwa publiczno prywatnego.

8.1.1. Zadania i projekty realizacyjne (uchwała Zarządu Powiatu)

Zadania i projekty realizacyjne są narzędziem służącym do osiągnięcia konkretnej poprawy sytuacji na obszarze Powiatu. Zadania lub projekty są prezentowane w układzie: nazwa planowanego projektu/zadania realizacyjnego, całkowity koszt projektu, cel strategiczny/pośredni/działanie do realizacji którego projekt się przyczyni, etapy, harmonogram realizacji, oczekiwane rezultaty, planowane źródło sfinansowania realizacji oraz instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu.

Ponadto opis każdego zadania lub projektu musi określać cele operacyjne, które będzie realizował. Zarząd Powiatu uchwała, we współpracy z merytorycznie właściwym Wydziałem Starostwa oraz komisją Rady Powiatu, projekt zadania lub projektu. Każde zadanie lub projekt prezentowane będzie na stronie WWW Powiatu Szydłowieckiego.

8.1.2. Roczny Raport Realizacji Strategii (uchwała Zarządu Powiatu)

Roczny Raport Realizacji Strategii przygotowuje Wydział Rozwoju i Promocji Powiatu, na podstawie danych poszczególnych wydziałów merytorycznych i jednostek podległych Starostwa Powiatowego oraz danych statystycznych. Raport opisuje przebieg realizacji Strategii wraz ze wskazaniem zadań zrealizowanych, zrealizowanych częściowo i nie rozpoczętych oraz identyfikacją przyczyn problemów i prezentacją propozycji ich przezwyciężenia.

Raport jest przedkładany Radzie Powiatu, Zarządowi Powiatu i Komitetowi Sterującemu Strategii w terminie do 30 marca po zakończeniu każdego kolejnego roku oraz prezentowany będzie na stronie WWW Powiatu Szydłowieckiego.

8.1.3. Wieloletnia Prognoza Finansowa Powiatu Szydłowieckiego

Wraz z projektem rocznego budżetu Powiatu Zarząd Powiatu przedkłada Radzie Powiatu Wieloletnią Prognozę Finansową Powiatu Szydłowieckiego, dokument, wykorzystywany do przygotowania budżetu i planowania strategicznego. Prognoza będzie oparta na analizie dostępnych źródeł pomocy publicznej ze środków strukturalnych, zdolności kredytowej Powiatu i projekcji obsługi istniejących i przyszłych zobowiązań finansowych, a w szczególności możliwości zwiększenia wolnych środków na inwestycje (nadwyżki budżetowej). Prezentowana będzie także na stronie WWW Powiatu Szydłowieckiego.

8.1.4. Rating Powiatu (materiał informacyjny Zarządu Powiatu)

Rating jest kompleksową oceną wiarygodności finansowej Powiatu, dokonywaną przez agencje ratingowe, uwzględniającą specyfikę jego działalności i rzetelność w wywiązywaniu się z zobowiązań w przeszłości. Jest narzędziem wykorzystywanym w negocjacjach z instytucjami finansowymi, pozwalającym uzyskać korzystniejsze warunki spłaty kredytów lub emisji papierów wartościowych.

Ocena ratingowa może stanowić dodatkową informację o kondycji finansowej Powiatu i może być wykonywana fakultatywnie raz w roku. Prezentowana będzie także na stronie WWW Powiatu Szydłowieckiego.

8.1.5. Raport o Stanie Powiatu (materiał informacyjny Zarządu Powiatu)

Jest on zbiorem w możliwie największym stopniu ujednoczonych informacji o stanie Powiatu obejmujących pełne spektrum jego życia. Przedstawia również pozycję Powiatu Szydłowieckiego na tle województwa i kraju. Raport opisuje stan Powiatu na podstawie danych na koniec drugiego i ostatniego roku kadencji samorządu Powiatowego (tj. 2008, 2010, 2012 itd.), a publikowany jest w następnym roku, także na stronie WWW Powiatu Szydłowieckiego.

8.2. Podmioty zarządzające realizacją Strategii

W zarządzaniu realizacją *Strategią Rozwoju Powiatu Szydłowieckiego* uczestniczą głównie niżej wymienione podmioty.

8.2.1. Rada Powiatu (RP)

Rada Powiatu podejmuje uchwały w sprawach przyjęcia i zmian *Strategią Rozwoju Powiatu Szydłowieckiego*, poszczególnych zadań i projektów realizacyjnych. Rada Powiatu na wniosek Zarządu Powiatu może powołać Społeczne Forum Strategii. Komisje stałe Rady mają wpisane w zakresy swoich działań monitorowanie i kontrolowanie realizacji Strategii, zwłaszcza poszczególnych zadań i projektów realizacyjnych oraz inicjowanie i opiniowanie zmian w jej zapisach.

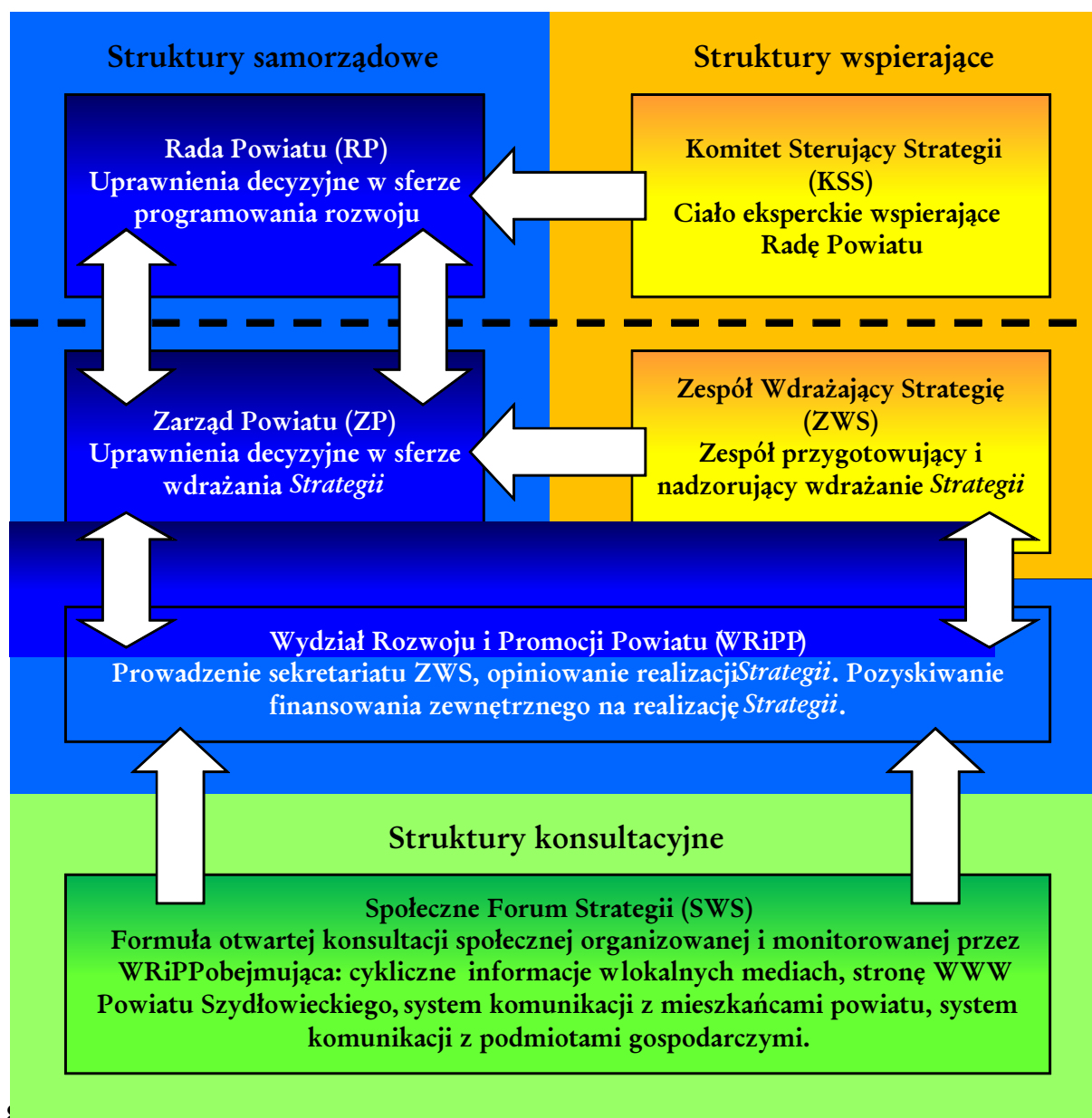
8.2.2. Zarząd Powiatu (ZP)

Zarząd Powiatu jest odpowiedzialny za wykonywanie uchwał Rady Powiatu w sprawie realizacji poszczególnych zadań i projektów oraz przyjęcia i zmian *Strategii Rozwoju Powiatu Szydłowieckiego*. W tym celu Zarząd Powiatu powołał Wydział Rozwoju i Promocji Powiatu, który koordynuje pracą poszczególnych wydziałów i jednostek realizujących poszczególne zadania. Dyrektorów, naczelników, kierowników lub ich

zastępcy, wydziałów i biur Starostwa Powiatowego bądź upoważnieni przez ZP pracownicy wydziałów, biur bądź dyrektorzy lub ich zastępcy Powiatowych jednostek organizacyjnych, którzy będą bezpośrednio nadzorować opracowanie i wdrażanie poszczególnych zadań i projektów. Wszyscy koordynatorzy projektów i zadań realizowanych w ramach wdrażania *Strategii Rozwoju Powiatu Szydłowieckiego* stanowią Zespół Wdrażający Strategię.

Rysunek 8.2

Podmioty zarządzające wdrażaniem *Strategii Rozwoju Powiatu Szydłowieckiego*

WRiPP we współpracy z właściwym wydziałem lub jednostką merytoryczną przygotowuje niezbędną dokumentację projektów i zadań realizacyjnych, niezbędną w szczególności do pozyskania dofinansowania zewnętrznego realizacji tj. projekty

techniczne, studia wykonalności, pozwolenia na budowę, raporty o wpływie na środowisko itp.

WRiPP nadzoruje i animuje pozyskiwanie środków pomocy publicznej z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej oraz innych dostępnych źródeł, które będą umożliwiały sfinansowanie realizacji zadań określonych w Strategii. W tym zakresie prowadzi stały monitoring możliwości pozyskania dofinansowania zewnętrznego na realizację poszczególnych działań oraz we współpracy z właściwym wydziałem lub jednostką merytoryczną przygotowuje wnioski aplikacyjne.

WRiPP zbiera informacje o stopniu wykonania każdego z poszczególnych zadań i projektów realizacyjnych. Monitoruje realizację *działań* oraz osiągania *celów pośrednich* Strategii.

WRiPP prowadzi sekretariat Zespołu Wdrażającego Strategię w jego ramach stale nadzoruje przebieg realizacji projektów, ich rozliczenie i sfinalizowanie oraz archiwizowanie dokumentacji związanej z danym projektem zgodnie z określonymi procedurami w tym zakresie.

WRiPP organizuje i monitoruje konsultacje społeczne dotyczące planowania i realizowania poszczególnych projektów.

W okresowych raportach Wydział informuje i przedstawia oceny oraz wnioski z postępów we wdrażaniu Strategii. WRiPP wnioskuje do Zarządu Powiatu w sprawie utworzenia nowych, bądź likwidacji istniejących zadań i projektów realizacyjnych.

8.2.4. Zespół Wdrażający Strategię (ZWS)

W skład ZWS wchodzi: przedstawiciel Zarządu Powiatu, upoważniony przez Zarząd Powiatu naczelnik Wydziału Rozwoju i Promocji Powiatu w funkcji przewodniczącego oraz koordynatorzy, którzy będą bezpośrednio nadzorować opracowanie i wdrażanie poszczególnych zadań i projektów realizacyjnych (tj. dyrektorzy, naczelnicy, kierownicy lub ich zastępcy, wydziałów i biur Starostwa Powiatowego bądź upoważnieni przez ZP pracownicy wydziałów, biur bądź dyrektorzy lub ich zastępcy Powiatowych jednostek organizacyjnych).

Do zadań ZWS należy nadzór nad bieżącym wdrażaniem Strategii, koordynowanie prac wdrożeniowych, opracowywanie i zgłaszanie wniosków i propozycji decyzji o wprowadzaniu zmian w *Strategii Rozwoju Powiatu Szydłowieckiego*, a także przygotowanie materiałów do Roczego Raportu Realizacji Strategii.

8.2.5. Komitet Sterujący Strategii (KSS)

Wykonuje przede wszystkim następujące zadania: ocenia postępy w realizacji Strategii (czyli poszczególnych zadań i projektów oraz działań i celów pośrednich), opiniuje dla Rady Powiatu projekty uchwał w sprawach zmiany w dokumencie Strategii. W skład KSS wchodzi : Przewodniczący Rady Powiatu, Starosta Szydłowiecki, Wicestarosta, Sekretarz i Skarbnik. Przewodniczącym KSS jest Starosta. Obsługę Komitetu prowadzi Wydział Rozwoju i Promocji Powiatu.

8.2.6. Społeczne Forum Strategii (SFS)

SFS jest formułą otwartej konsultacji społecznej, organizowanej i monitorowanej przez Wydział Rozwoju i Promocji Powiatu, stwarzającej możliwość wypowiedzi mieszkańców, ekspertów oraz różnych organizacji i podmiotów w sprawach związanych z realizacją *Strategii Rozwoju Powiatu Szydłowieckiego*.

Elementami składowymi Społecznego Forum Strategii są:

- ✓ cykliczne informacje w lokalnych mediach,
- ✓ strona WWW Powiatu Szydłowieckiego z możliwością pobierania lub wypełniania *on line* ankiet na tematy związane z realizacją Strategii,
- ✓ system komunikacji z mieszkańcami (zwłaszcza poprzez ankiety, okresowe spotkania z Radami Gmin oraz zbieranie informacji przez jednostki Powiatowe),
- ✓ system komunikacji z podmiotami Powiatowego życia gospodarczego, naukowego, kulturalnego, sportowego itd. (poprzez cykliczne i okolicznościowe spotkania).

Materiały uzyskane w ramach procesu uspołeczniania wdrażania Strategii są na bieżąco analizowane przez WRiPP. Wydział w cyklu rocznym przygotowuje syntetyczny raport, przedstawiając w nim najważniejsze zagadnienia i wnioski zgłaszane w ramach SFS związane z wdrażaniem Strategii. Raport przekazywany jest Radzie i Zarządowi Powiatu, Komitetowi Sterującemu Strategii oraz Zespołowi Wdrażającemu Strategię, a także prezentowany będzie na stronie WWW Powiatu Szydłowieckiego.

Rozdział IX

REALIZACJA PROJEKTÓW I ZADAŃ

W tabelicy 9.1. przedstawiono podstawowe informacje o ZIDENTYFIKOWANYCH planowanych projektach i zadaniach realizacyjnych w okresie 2008-2013. Zadania zostały przedstawione w układzie: nazwa planowanego projektu, wskazanie właściwego celu strategicznego, celu pośredniego i działania do którego realizacji dany projekt się przyczyni, planowane źródło finansowania oraz instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu.

Przyjmuje się, iż *Strategia Rozwoju Powiatu Szydłowieckiego* będzie strategią synoptyczną. To oznacza, iż wszystkie działania, zadania i projekty podejmowane przez samorząd powiatu w sferze polityki społecznej będą skoncentrowane na przyjętych celach strategicznych i celach pośrednich oraz działaniach, a ich rezultaty będą musiały wspierać osiągnięcie tych celów.

To założenie jest bardzo istotne, w kontekście dynamiki i zmienności programów i polityk na poziomie ogólnokrajowym i regionalnym w Polsce, które niosą pokusę do stosowania podejścia inkrementalnego. Takie podejście – charakterystyczne dla bardzo wielu samorządów – ukierunkowane jest na podejmowania WSZELKICH działań, które mogą pozyskać finansowanie zewnętrzne, niezależnie od ich zgodności z celami generalnymi i operacyjnymi. Podejście inkrementalne jest związane z pojawiającymi się możliwościami wynikającymi ze zmian w programach operacyjnych i politykach, a nawet „okazji” w postaci wolnych lub niewykorzystanych środków w budżecie państwa czy budżecie województwa samorządowego.

Podejście synoptyczne *Strategia Rozwoju Powiatu Szydłowieckiego* będzie oznaczało w praktyce iż wszelkie projekty planowane do realizacji będą musiały być zaakceptowane przez Zespół Wdrażający Strategię (szczegółowe informacje w rozdziale 8) pod kątem zgodności z założeniami Strategii oraz wsparcia dla realizacji jej celów. Podmioty realizujące poszczególne projekty będą zobowiązane do przedłożenia informacji na temat planowanego projektu w postaci *Karty Projektu* (wg wzoru, zaprezentowanego w tabelicy 9.2.) oraz do przekazywania do Zespołu Wdrażającego Strategię informacje na temat realizacji celów projektu i osiągniętych rezultatach – celem umieszczenia w Rocznym Raporcie Realizacji Strategii. Projektodawca będzie mógł dzięki temu realizować projekt w partnerstwie publiczno-publicznym lub publiczno-społecznym, uzyskać wsparcie organizacyjne lub finansowe oraz pomoc w pozyskaniu finansowania zewnętrznego, a także wsparcie promocyjne. Kluczowe informacje, które muszą znaleźć się w *Karcie Projektu* powinny być przedstawione w układzie:

- ✓ nazwa planowanego projektu,
- ✓ nakłady do poniesienia (całkowity koszt w tysiącach złotych)
- ✓ wskazanie właściwego celu strategicznego i pośredniego oraz działania do osiągnięcia którego realizacja projektu się przyczyni,
- ✓ etapy
- ✓ harmonogram realizacji (w tym harmonogram finansowy),
- ✓ oczekiwane rezultaty,
- ✓ źródło finansowania
- ✓ instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu

Tablica 9.1

Zidentyfikowane planowane projekty i zadania realizacyjne w okresie 2008-2020

LP	Nazwa planowanego projektu/ zadania	Cel strategiczny/ cel pośredni/ działanie	Źródło finansowania	Podmioty uczestniczące we wdrażaniu
Projekty „twarde” (infrastrukturalne)				
1	Przebudowa drogi powiatowej Szydłowiec-Majdów	Cel strategiczny I. Cel pośredni I.2. Działanie I.2.2.	Budżet Powiatu	Powiat Szydłowiecki, Zarząd Dróg Powiatowych
2	Przebudowa drogi powiatowej Pawłów-Smagów	Cel strategiczny I. Cel pośredni I.2. Działanie I.2.2.	Samorządowy Instrument Wsparcia Rozwoju Mazowsza Komponent A i J Budżet Powiatu /w porozumieniu z gmina Chlewiska/	Powiat Szydłowiecki, Zarząd Dróg Powiatowych
3	Przebudowa drogi powiatowej Szydłowiec-Antoniów	Cel strategiczny I. Cel pośredni I.2. Działanie I.2.2.	Regionalny Program Operacyjny Województwa Mazowieckiego Priorytet III; Działanie 3.1. Infrastruktura drogowa Samorządowy Instrument Wsparcia Rozwoju Mazowsza Komponent A Budżet Powiatu	Powiat Szydłowiecki, Zarząd Dróg Powiatowych
4	Budowa drogi powiatowej nr 3341W Jabłonica-Chustki odc. od granicy powiatu (Pogroszyn)-Korzyce-Chustki-do drogi nr 7	Cel strategiczny I. Cel pośredni I.2. Działanie I.2.2.	Regionalny Program Operacyjny Województwa Mazowieckiego Priorytet III; Działanie 3.1. Infrastruktura drogowa Samorządowy Instrument Wsparcia Rozwoju Mazowsza Komponent A Budżet Powiatu	Powiat Szydłowiecki, Zarząd Dróg Powiatowych
5	Przebudowa drogi Szydłowiec-Mirów Nowy granica woj.	Cel strategiczny I. Cel pośredni I.2. Działanie I.2.2.	Regionalny Program Operacyjny Województwa Mazowieckiego Priorytet III; Działanie 3.1. Infrastruktura drogowa Samorządowy Instrument Wsparcia Rozwoju Mazowsza Komponent A	Powiat Szydłowiecki, Zarząd Dróg Powiatowych

STRATEGIA ROZWOJU POWIATU SZYDŁOWIECKIEGO

			Budżet Powiatu	
6	Przebudowa drogi Mniszek-Omięcín- Szydłowiec	Cel strategiczny I. Cel pośredni I.2. Działanie I.2.2.	Samorządowy Instrument Wsparcia Rozwoju Mazowsza Komponent A Budżet Powiatu /w porozumieniu z gmina Orońsko	Powiat Szydłowiecki, Zarząd Dróg Powiatowych
7	<u>Przebudowa drogi Orońsko-Łaziska-Mniszek</u>	Cel strategiczny I. Cel pośredni I.2. Działanie I.2.2.	Samorządowy Instrument Wsparcia Rozwoju Mazowsza Komponent A i J Budżet Powiatu / w porozumieniu z gmina Orońsko/	Powiat Szydłowiecki, Zarząd Dróg Powiatowych
8	<u>Modernizacja drogi Szydłowiec-Zbijów</u>	Cel strategiczny I. Cel pośredni I.2. Działanie I.2.2.	Budżet Powiatu / w porozumieniu z gmin) Szydłowiec/	Powiat Szydłowiecki, Zarząd Dróg Powiatowych
9	<u>Modernizacja drogi Łaziska- Chronów- Wawrzyszów</u>	Cel strategiczny I. Cel pośredni I.2. Działanie I.2.2.	Samorządowy Instrument Wsparcia Rozwoju Mazowsza Komponent A Budżet Powiatu /w porozumieniu z gmin) Orońsko/	Powiat Szydłowiecki, Zarząd Dróg Powiatowych
10	Budowa chodnika przy drodze Ciechostowice-Łazy	Cel strategiczny I. Cel pośredni I.2. Działanie I.2.2.	Samorządowy Instrument Wsparcia Rozwoju Mazowsza Komponent A Budżet Powiatu /w porozumieniu z gmina Szydłowiec/	Powiat Szydłowiecki, Zarząd Dróg Powiatowych
11	Modernizacja drogi Hucisko-Budki II	Cel strategiczny I. Cel pośredni I.2. Działanie I.2.2.	Budżet Powiatu / w porozumieniu z gmina Chlewiska/	Powiat Szydłowiecki, Zarząd Dróg Powiatowych
12	<u>Przebudowa drogi Mirów- Wierzbica</u>	Cel strategiczny I. Cel pośredni I.2. Działanie I.2.2.	Budżet Powiatu / w porozumieniu z gmina Mirów/	Powiat Szydłowiecki, Zarząd Dróg Powiatowych
13	<u>Przebudowa drogi Orońsko- Guzów- Wolanów</u>	Cel strategiczny I. Cel pośredni I.2. Działanie I.2.2.	Budżet Powiatu / w porozumieniu z gmina Orońsko/	Powiat Szydłowiecki, Zarząd Dróg Powiatowych
14	Budowa, rozbudowa przyszłolnej infrastruktury sportowej w ZSO im. H. Sienkiewicza w Szydłowcu	Cel strategiczny 1 Cel pośredni I.2 Działanie I.2.6	Budżet powiatu	Powiat Szydłowiecki, ZSO im. H. Sienkiewicza w Szydłowcu
15	<u>Budowa, rozbudowa przyszłolnej infrastruktury sportowej w ZS im. KOP w Szydłowcu (hala sportowa, lodowisko sztuczne, boisko do piłki nożnej)</u>	Cel strategiczny 1 Cel pośredni I.2 Działanie I.2.6	Regionalny Program Operacyjny Województwa Mazowieckiego Priorytet VII; Działanie 7.2. Infrastruktura służąca edukacji	Powiat Szydłowiecki, ZS im. KOP w Szydłowcu

STRATEGIA ROZWOJU POWIATU SZYDŁOWIECKIEGO

			Budżet Powiatu	
16	<u>Dostosowanie do wymogów Rozporz. Min.Zdrowia Przychodni Specjalistycznej przy SPZZOZ w Szydłowcu oraz Przychodni Rejonowych w Szydłowcu, Wysokiej i Majdowie –</u>	Cel strategiczny I. Cel pośredni I.2. Działanie I.2.4.	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki wodnej w Warszawie, Regionalny Program Operacyjny Województwa Mazowieckiego Priorytet VII; Działanie 7.1. Infrastruktura służąca ochronie zdrowia i życia	SPZZOZ
			Budżet Powiatu	
17	<u>Rozbudowa budynku Przychodni Rejonowej przy SP ZZOZ w Szydłowcu na potrzeby Pogotowia Ratunkowego- I Etap.</u>	Cel strategiczny I. Cel pośredni I.2. Działanie I.2.4.	Regionalny Program Operacyjny Województwa Mazowieckiego Priorytet VII; Działanie 7.1. Infrastruktura służąca ochronie zdrowia i życia	Powiat Szydłowiecki, SPZZOZ
			Budżet Powiatu	
18	Budowa międzyszkolnej, krytej pływalni w Szydłowcu	Cel strategiczny I. Cel pośredni I.1. Działanie I.1.6.	Regionalny Program Operacyjny Województwa Mazowieckiego Priorytet VII; Działanie 7.2. Infrastruktura służąca edukacji Samorządowy Instrument Wsparcia Rozwoju Mazowsza Komponent D Budżet Powiatu /w porozumieniu z gminami powiatu szydłowieckiego/	Warunkiem rozpoczęcia zadania jest zgoda samorządów gminnych powiatu szydłowieckiego na wspólne /wg uzgodnionych proporcji/ ponoszenie kosztów bieżącego utrzymania basenu
19	<u>Budowa budynku Starostwa Powiatowego i powiatowych jednostek organizacyjnych przy ul. Kościuszki 170 w Szydłowcu</u>	Cel strategiczny I. Cel pośredni 1.1 Działanie I.1.6	Budżet Powiatu	Powiat Szydłowiecki
20	<u>Organizacja bazy Zarządu Dróg Powiatowych ul. Kolejowa w Szydłowcu</u>	Cel strategiczny I Cel pośredni 1.1 Działanie I.1.6	Wojewódzki Fundusz ochrony Środowiska i Gospodarki wodnej w Warszawie, Budżet Powiatu	Powiat Szydłowiecki
21	<u>Adaptacja budynku</u>	Cel strategiczny I.	Budżet Powiatu	Powiat Szydłowiecki

STRATEGIA ROZWOJU POWIATU SZYDŁOWIECKIEGO

	<u>SPZZOZ przy ul Kolejowej w Szydłowcu na potrzeby Zakładu Aktywizacji Zawodowej</u>	Cel pośredni 1.3 Działanie I.3.2		
22	<u>Adaptacja budynku Centrum Kształcenia Praktycznego na potrzeby szkolnictwa zawodowego</u>	Cel strategiczny II Cel pośredni II.1 Działanie II.1.3	Budżet Powiatu	Powiat Szydłowiecki
23	<u>Przyspieszenie wzrostu konkurencyjności województwa mazowieckiego, przez budowanie społeczeństwa informacyjnego i gospodarki opartej na wiedzy poprzez stworzenie zintegrowanych baz wiedzy o Mazowszu</u>	Cel strategiczny I. Cel pośredni I.4. Działanie I.4.1.	Regionalny Program Operacyjny Województwa Mazowieckiego Priorytet II Działanie	Powiat Szydłowiecki, Województwo Mazowieckie
24	<u>Rozwój elektronicznej administracji w samorządach województwa mazowieckiego wspomagającej niwelowanie dwudzielności potencjału województwa</u>	Cel strategiczny I. Cel pośredni I.4. Działanie I.4.2.	Regionalny Program Operacyjny Województwa Mazowieckiego Priorytet II Działanie	Powiat Szydłowiecki, Województwo Mazowieckie
Projekty „miękkie” (nieinfrastrukturalne)				
1.	Antymarginalizacja Mazowieckich Grup Szczególnego Ryzyka	Cel strategiczny I. Cel pośredni I.3. Działanie I.3.2.	Program Operacyjny Kapitał Ludzki Priorytet VII Poddziałanie 7.2.1. Aktywizacja zawodowa i społeczna osób zagrożonych wykluczeniem społecznym Dom Pomocy Społecznej w Łaziskach	Powiat Szydłowiecki, Dom Pomocy Społecznej
2.	Zdobywcy Zawodów Przyszłości	Cel strategiczny II. Cel pośredni II.1. Działanie II.1.3.	Program Operacyjny Kapitał Ludzki Priorytet IX Działanie 9.2. Podniesienie atrakcyjności i jakości szkolnictwa zawodowego	Powiat Szydłowiecki

STRATEGIA ROZWOJU POWIATU SZYDŁOWIECKIEGO

3.	Aktywna Integracja	Cel strategiczny I. Cel pośredni I.3. Działanie I.3.1.	Program Operacyjny Kapitał Ludzki Priorytet VII Działanie 7.1.2. Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji przez Powiatowe centra pomocy rodzinie	Powiat Szydłowiecki/ Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie
4	<u>Materiały promujące turystykę w powiecie szydłowieckim</u>	Cel strategiczny III Cel pośredni III.3. Działanie III.3.1.	Zadanie z zakresu małych projektów w ramach działania 413 "Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju" objętego PROW na lata 2007-2013.	Powiat Szydłowiecki
5	<u>Spotkania szkoleniowe - warsztatowe na temat: Wczesna pomoc dziecku z niepełnosprawnością i jego rodzinie</u>	Cel strategiczny I Cel pośredni I.3. Działanie I.3.2 Cel strategiczny II Cel pośredni II.1 Działanie II.1.5.	Zadanie z zakresu małych projektów w ramach działania 413 "Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju" objętego PROW na lata 2007-2013.	Powiat Szydłowiecki/ Poradnia Psychologiczno- Pedagogiczna
6	<u>Zakup materiałów promujących Powiat Szydłowiecki</u>	Cel strategiczny III Cel pośredni III.3. Działanie III.3.1.	Zadanie z zakresu małych projektów w ramach działania 413 "Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju" objętego PROW na lata 2007-2013.	Powiat Szydłowiecki
7	<u>Powiat Szydłowiecki ze starych klisz</u>	Cel strategiczny III Cel pośredni III.3. Działanie III.3.1.	Zadanie z zakresu małych projektów w ramach działania 413 "Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju" objętego PROW na lata 2007-2013.	Powiat Szydłowiecki
8	<u>Promocja powiatu szydłowieckiego poprzez organizację imprezy sportowo- rekreacyjnej.</u>	Cel strategiczny I Cel pośredni I.3 Działanie I.3.4	Zadanie z zakresu małych projektów w ramach działania 413 "Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju" objętego PROW na lata 2007-2013.	Powiat Szydłowiecki
9	<u>Partnerstwo na rzecz wykluczenia społecznego w powiecie szydłowieckim i przysuskim zagrożonych marginalizacją</u>	Cel strategiczny I Cel pośredni I.3. Działanie I.3.2	Program Operacyjny Kapitał Ludzki Priorytet VII Działanie 7.2.1 Aktywizacja zawodowa i społeczna osób zagrożonych wykluczeniem społecznym	Powiat Szydłowiecki
10	<u>Równe szanse edukacyjne młodzieży</u>	Cel strategiczny I Cel pośredni I.1.	Program Operacyjny Kapitał Ludzki	Powiat Szydłowiecki

STRATEGIA ROZWOJU POWIATU SZYDŁOWIECKIEGO

	<u>z powiatu szydłowieckiego</u>	Działanie I.1.3	Priorytet IX Działanie 9.1.2 Wyrównanie szans edukacyjnych	
11	<u>Europejskie szkolnictwo zawodowe</u>	Cel strategiczny II. Cel pośredni II.1. Działanie II.1.3.	Program Operacyjny Kapitał Ludzki Priorytet IX Działanie 9.2 Podniesienie atrakcyjności jakości szkolnictwa zawodowego	Powiat Szydłowiecki
12	<u>Wykwalifikowany nauczyciel- wysoki poziom edukacji</u>	Cel strategiczny II Cel pośredni II.1. Działanie II.1.6	Program Operacyjny Kapitał Ludzki Priorytet IX Działanie 9.4 Wysoko wykwalifikowane kadry systemu oświaty	Powiat Szydłowiecki
13	<u>Nowe kwalifikacje- nowa droga zawodowa</u>	Cel strategiczny II Cel pośredni II.2 Działanie II.2.1	Program Operacyjny Kapitał Ludzki Priorytet IX Działanie 9.6.2 Podwyższenie kompetencji osób dorosłych w zakresie ICT i znajomości języków obcych	Powiat Szydłowiecki
14	Doradztwo zawodowe w powiecie szydłowieckim	Cel strategiczny II Cel pośredni II.2 Działanie II.2.1	Program Operacyjny Kapitał Ludzki Priorytet IX Działanie 9.6.3 Doradztwo dla osób dorosłych w zakresie diagnozy potrzeb oraz wyboru kierunków i formy podnoszenia swoich kompetencji i podwyższanie kwalifikacji.	Powiat Szydłowiecki
Projekty dualistyczne				
1	Turystyczna Brama Południowego Mazowsza	Cel strategiczny III. Cel pośredni III.3. Działanie III.3.3. Cel strategiczny III. Cel pośredni III.1. Działanie III.3.1.	Regionalny Program Operacyjny Województwa Mazowieckiego Priorytet VI; Działanie 6.2. Turystyka Budżet Powiatu Budżet Fundacji Sportu Zdrowia i Turystyki EST	Zarząd Powiatu Fundacja Sportu Zdrowia i Turystyki EST Stowarzyszenie EuroSupport

2	<u>Przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu w powiecie szydłowieckim</u>	Cel strategiczny I Cel pośredni I.4 Działanie I.4.1, I.4.2	Program Operacyjny Innowacyjna Gospodarka 8. Oś Priorytetowa: Społeczeństwo informacyjne – zwiększanie innowacyjności gospodarki, Działanie 8.3 Przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu - eInclusion	Powiat szydłowiecki

Źródło: Opracowanie własne

Wzór Karty Projektu

Nazwa projektu / zadania	Całkowity koszt zadania	Cel strategiczny / pośredni / działanie	Etapy / Zadania	Harmonogram realizacji						Oczekiwane rezultaty	Źródło finansowania	Podmioty uczestniczące we wdrażaniu	
				2008	2009	2010	2011	2012	2013				
Milowy Krok	703,5	Cel strategiczny II. Cel pośredni II.1. Działanie II.1.1.	Zadanie 1: Kampania promocyjna i informacyjna	96,0	51,0	19,8				✓ 50 osób ukończy Warsztaty Planowania Rozwoju Zawodowego	Program Operacyjny Kapitał Ludzki Priorytet VIII Poddziałanie 8.1.1. Wspieranie rozwoju kwalifikacji zawodowych i doradztwo dla przedsiębiorstw	Powiat Szydłowiecki	
			Zadanie 2: Rekrutacja i selekcja uczestników	52,1	70,4					✓ 45 osób ukończy szkolenie obsługi komputera		Powiat Szydłowiecki	
			Zadanie 3: Warsztaty Planowania Rozwoju Zawodowego	44,4	53,0					✓ 45 osób ukończy szkolenia językowe		Powiat Szydłowiecki	
			Zadanie 4: Szkolenia informatyczne	64,1	51,8					✓ 50 osób utrzyma pracę, polepszy warunki lub zdobędzie nowe zatrudnienie		Powiat Szydłowiecki	
			Zadanie 5: Szkolenia językowe	44,7	53,5	18,0						Powiat Szydłowiecki	
			Koszty pośrednie	32,1	45,6	7,0							Powiat Szydłowiecki
						333,4	325,3	44,8	0,0	0,0		0,0	

Źródło: Opracowane własne

Rozdział X

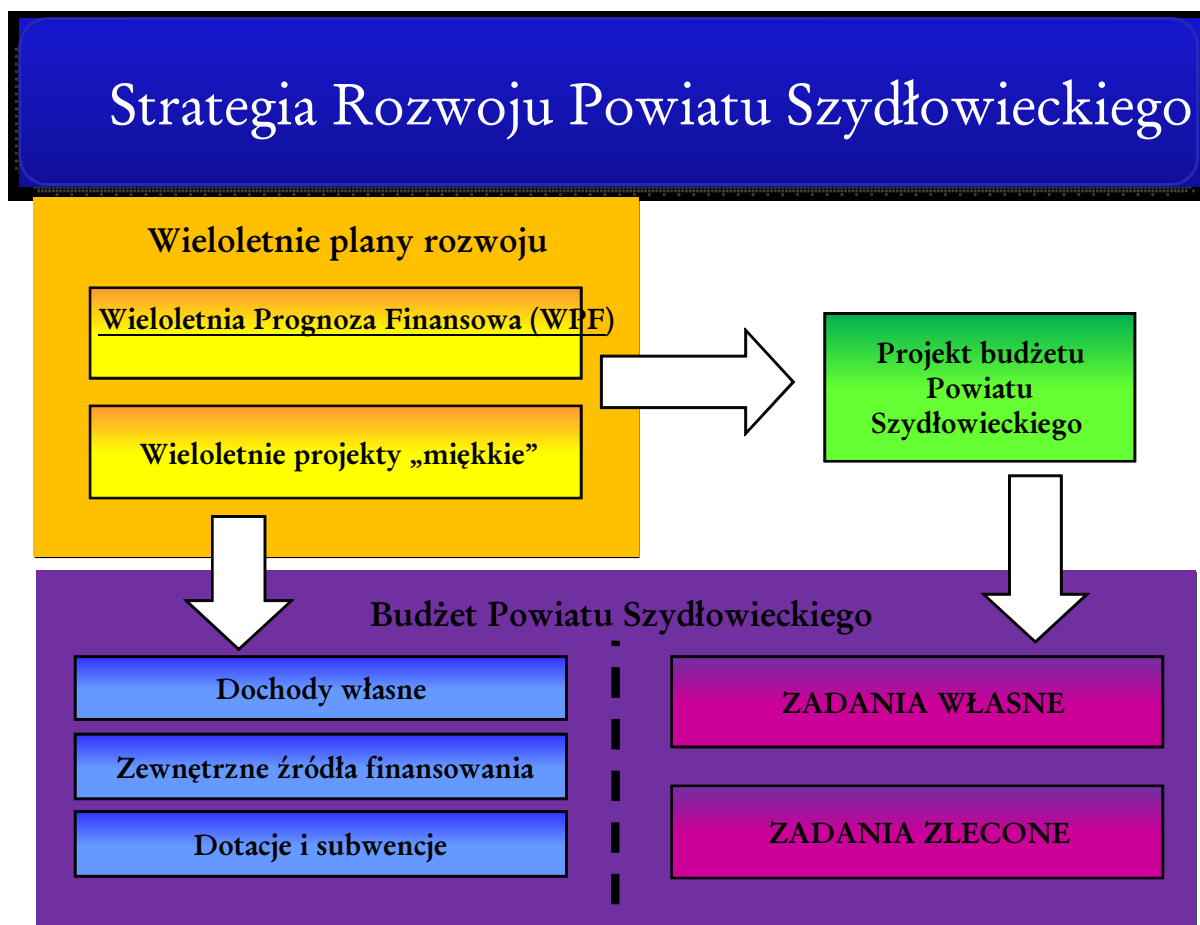
ŹRÓDŁA FINANSOWANIA REALIZACJI STRATEGII

Finansowanie rozwoju Powiatu Szydłowieckiego podobnie jak realizacja *Strategii Rozwoju Powiatu Szydłowieckiego* tylko w niewielkim stopniu zależą od samorządu powiatu. Schemat realizacji i finansowania zadań przedstawiono na rysunku 10.1.

Powiat ma ograniczone narzędzia do bezpośredniego wspierania podmiotów gospodarczych, jednak poprzez kształtowanie przestrzeni, infrastruktury, rozwój zasobów ludzkich i zapewnienie bezpieczeństwa w sferze społecznej tworzy warunki do rozwoju gospodarczego, przyciągania inwestorów i pobudzania przedsiębiorczości mieszkańców. Utrzymanie wysokiego tempa rozwoju przy ograniczonych wolnych środkach budżetowych wymaga stosowania montażu finansowego opartego na funduszach strukturalnych Unii Europejskiej, partnerstwie publiczno-prywatnym i publiczno-publicznym, wspieranego stosowaniem zasad finansowania wydatków majątkowych ułatwiających pozyskanie środków bezzwrotnych i środków z funduszy celowych.

Rysunek 10.1.

Schemat realizacji i finansowania Strategii Rozwoju Szydłowca

Źródło: Opracowanie własne

Osiągnięcie celów określonych w niniejszej strategii odbywać się będzie przez realizację pojedynczych *projektów*, które będą mogły być finansowane zarówno ze źródeł krajowych jak i zagranicznych. Środki krajowe pochodzą będą zarówno ze źródeł publicznych jak i prywatnych. Publiczne środki krajowe to przede wszystkim: budżet państwa, budżet samorządów terytorialnych oraz innych jednostek finansów publicznych.

10.1. Budżetowe finansowanie wydatków majątkowych

Zarządzanie finansami powiatu znajdzie oparcie w wieloletnim planowaniu i ścisłej korelacji między rocznym budżetem a Wieloletnią Prognozą Finansową Powiatu Szydłowieckiego i wieloletnimi projektami. Bezwzględny priorytet zyskują zadania dofinansowane ze środków funduszy strukturalnych Unii Europejskiej oraz innych środków pomocowych i funduszy zewnętrznych. Wydatki majątkowe będą pokrywane w możliwie największym stopniu z dochodów majątkowych i źródeł wsparcia zewnętrznego.

Najważniejsze zasady budżetowego finansowania wydatków majątkowych:

- ✓ wydatki majątkowe są finansowane w pierwszej kolejności ze środków bezzwrotnych,
- ✓ finansowanie wydatków majątkowych ze środków zwrotnych następuje głównie z pożyczek i kredytów preferencyjnych,
- ✓ przychody z prywatyzacji majątku służą finansowaniu wydatków majątkowych.

Najważniejsze kierunki podejmowanych działań:

- ✓ maksymalizowanie pozyskiwania środków bezzwrotnych,
- ✓ intensyfikacja dochodów z majątku powiatu (między innymi poprzez oszacowanie majątku zbywalnego powiatu),
- ✓ powiększanie nadwyżki operacyjnej budżetu w wyniku racjonalizacji wydatków bieżących.

Zaciąganie dodatkowych zewnętrznych, zwrotnych środków w postaci pożyczek i kredytów będzie możliwe, pod warunkiem umorzenia części istniejących zobowiązań oraz przy założeniu preferencyjnych stawek - wykorzystanych na realizację zadań proekologicznych - oraz uzyskania wolnych środków budżetowych z tytułu wzrostu dochodów i racjonalizacji kosztów stałych i wydatków bieżących.

Maksymalne pułapy zadłużenia związanego z finansowaniem rozwoju powiatu będą uzależnione od poziomu wolnych środków własnych, bieżących kosztów obsługi istniejących zobowiązań, stanu zastawów, poręczeń itp., a także środków pozyskanych w ramach partnerstwa publicznoprywatnego oraz zdolności do pozyskania środków w ramach funduszy pomocowych i strukturalnych.

10.2. Pozabudżetowe finansowanie wydatków majątkowych

Powiat Szydłowiecki może ubiegać się o współfinansowanie planowanych i przygotowanych *projektów i zadań* z Programów Operacyjnych, w szczególności:

- ✓ Regionalnego Programu Operacyjnego Rozwoju Mazowsza
- ✓ Program Operacyjny Kapitał Ludzki
- ✓ Program Operacyjny Innowacyjna Gospodarka
- ✓ Program Rozwoju Obszarów Wiejskich
- ✓ EOG Norweski Mechanizm Finansowy
- ✓ Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

Najistotniejszym programem jest Regionalny Program Operacyjny Województwa Mazowieckiego, którego celem generalnym jest: *Poprawa konkurencyjności regionu i zwiększenie spójności społecznej, gospodarczej i przestrzennej województwa*. Program zawiera osiem Priorytetów. Działania opisane w niniejszej strategii wpisują się w Priorytety:

- ✓ Priorytet I: Tworzenie warunków dla rozwoju potencjału innowacyjnego i przedsiębiorczości na Mazowszu
- ✓ Priorytet II: Przyspieszenie e-Rozwoju Mazowsza
- ✓ Priorytet III: Regionalny system transportowy
- ✓ Priorytet IV: Inwestycje w ochronę środowiska
- ✓ Priorytet V: Wzmacnianie roli miast w rozwoju regionu
- ✓ Priorytet VI: Wykorzystanie walorów naturalnych i kulturowych dla rozwoju turystyki i rekreacji
- ✓ Priorytet VII: Tworzenie i poprawa warunków dla rozwoju kapitału ludzkiego

W ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich powiat jako bezpośredni beneficjent będzie mógł uzyskać dofinansowanie między innymi w ramach działań osi 3 Nazwa działania: *Podstawowe usługi dla gospodarki i ludności wiejskiej* oraz osi 4 LEADER.

Wsparciem w realizacji Projektów a tym samym osiągnięcia założonych celów mogą być środki mechanizmów finansowych, do których należą:

Mechanizm Finansowy Europejskiego Obszaru Gospodarczego oraz Norweski Mechanizm Finansowy – Środki finansowe, przyznane Polsce w ramach tych mechanizmów są wykorzystywane na projekty realizowane w ramach ściśle zdefiniowanych obszarów priorytetowych.

Środki finansowe w ramach Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego mogą być dostępne dla Powiatów na realizację projektów w następujących sześciu obszarach priorytetowych:

- ✓ Ochrona środowiska, w tym środowiska ludzkiego, poprzez m.in. redukcję zanieczyszczeń i promowanie odnawialnych źródeł energii.
- ✓ Promowanie zrównoważonego rozwoju poprzez lepsze wykorzystanie i zarządzanie zasobami.
- ✓ Ochrona kulturowego dziedzictwa europejskiego, w tym transport i odnowa miast.
- ✓ Rozwój zasobów ludzkich poprzez między innymi promowanie wykształcenia i szkoleń, wzmacnianie w samorządzie i jego instytucjach potencjału z zakresu

administracji lub służby publicznej, a także wzmacnianie wspierających go procesów demokratycznych.

- ✓ Opieka zdrowotna i opieka nad dzieckiem.

Środki finansowe z Norweskiego mechanizmu Finansowego mogą wspierać działania podejmowane w ramach wszystkich sześciu priorytetów Mechanizmu Finansowego EOG, oraz na zasadach pierwszeństwa w zakresie następujących obszarów priorytetowych:

- ✓ Wdrażanie przepisów z Schengen, wspieranie Narodowych Planów Działania z Schengen, jak również wzmacnianie sądownictwa.
- ✓ Ochrona środowiska, ze szczególnym uwzględnieniem wzmocnienia zdolności administracyjnych do wprowadzania w życie odpowiednich przepisów istotnych dla realizacji projektów inwestycyjnych.

Wielkość dofinansowania wynosi do 85%: w przypadku, gdy 15 % lub więcej całkowitych kosztów kwalifikowalnych projektu będzie współfinansowane z budżetu jednostek samorządu terytorialnego. Dofinansowanie działań w ramach projektów organizacji pozarządowych (w tym partnerów społecznych) lub projektów w ramach Funduszu Kapitału Początkowego oraz Funduszu Stypendialnego i Szkoleniowego środki obu mechanizmów finansowych mogą być połączone w celu przyznania wnioskodawcy dofinansowania wyższego niż podane powyżej, ale generalnie nie większego niż 90 %.

Szwajcarski Mechanizm Finansowy (dostępny od 2008 roku) – jest to nowy mechanizm finansowy, który zacznie faktycznie funkcjonować od 2008 roku. Dofinansowanie będą mogły otrzymywać między innymi projekty z zakresu bezpieczeństwa, Rozwoju infrastruktury i ochrony środowiska oraz promocji sektora prywatnego i rozwój kapitału ludzkiego. Wysokość dofinansowania będzie wynosić do 60 % wartości projektu.

Wsparcie na mniejsze wartościowo Projekty powiat pozyskiwał będzie z Budżetu Województwa Mazowieckiego w ramach Samorządowego Instrumentu Wsparcia Rozwoju Mazowsza.

Pomoc finansowa w ramach tego programu może być przyznana na realizację Projektów zgodnych z założeniami tzw. Komponentów. Dla powiatu dostępne są:

1. Mazowiecki Instrument Wsparcia Rozwoju Powiatowej Infrastruktury Drogowej – komponent A. Wysokość wsparcia finansowego do 75 % i nie więcej niż 1 mln zł w danym roku budżetowym.
2. Mazowiecki Instrument Wsparcia Modernizacji Placówek Oświatowych – Komponent B Wysokość dofinansowania do 50% i nie więcej niż 100000 zł w danym roku budżetowym. Projekty dotyczące remontu i wyposażenia szkół średnich.
3. Mazowiecki Instrument Wsparcia Rozwoju Infrastruktury Sportowej – Komponent D Wysokość pomocy finansowej do 70 % kosztów przedsięwzięcia i nie może przekroczyć 100000 zł. W ramach komponentu mogą być realizowane przedsięwzięcia z zakresu budowy, przebudowy i wyposażenia wielofunkcyjnych kompleksów sportowych.
4. Instrument Wsparcia Budowy Zbiorników Małej Retencji na terenie Województwa Mazowieckiego – Komponent H Wysokość wsparcia finansowego w ramach

jednego zadania wynosi do 80 % wartości przedsięwzięcia, lecz nie więcej niż 2 mln zł.

5. Mazowiecki Instrument Wsparcia Potencjału Rozwojowego – Komponent J Wysokość dofinansowania z budżetu województwa nie może być wyższa niż 75 % kosztów przedsięwzięcia. Projekty z zakresu infrastruktury otoczenia biznesu, poprawiające atrakcyjność inwestycyjną terenu.

Kolejnymi źródłami wsparcia w osiągnięciu zaplanowanych celów strategicznych mogą być:

- ✓ Resortowe programy operacyjne – Ministerstwo Kultury, Program: Rozwój inicjatyw lokalnych. Ministerstwo sportu, Program: Blisko boisko – wysokość dofinansowania do 70 % nie więcej niż 320000 zł na jedno boisko, Urząd Marszałkowski: Rozwój bazy sportowej.
- ✓ Kolejną formą uzyskania wsparcia są Granty oferowane przez fundacje organizacje non profit realizujące własne projekty
- ✓ Pożyczki i dotacje z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, Banku Gospodarstwa Krajowego

Ważnym składnikiem montażu finansowego są środki innych uczestników Projektu szczególnie inwestorów prywatnych w ramach tzw. partnerstwa publiczno prawnego.

Partnerstwo publiczno-prywatne jest formą finansowania wydatków majątkowych (szczególnie infrastrukturalnych) przez długoterminowe zaangażowanie kapitału prywatnego. Wobec ustawowego ograniczenia zadłużenia jednostki samorządowej do poziomu 15 i 60% jej dochodów budżetowych oraz obecnego poziomu zobowiązań miasta montaż finansowy z wykorzystaniem kapitału prywatnego, oprócz środków bezzwrotnych może stać się istotnym narzędziem przyspieszenia rozwoju Powiatu Szydłowieckiego.

Partnerstwo publiczno-publiczne jest formą finansowania zadań ponadlokalnych przez koncentrację środków publicznych (gminnych, wojewódzkich i centralnych). W najbliższej przyszłości stanie się jednym z ważniejszych źródeł środków na finansowanie przedsięwzięć infrastrukturalnych i innych inwestycji, ważnych z punktu widzenia rozwoju województwa mazowieckiego i realizacji polityki regionalnej państwa.

Rozdział XI

SPOSOBY MONITOROWANIA, OCENY I KOMUNIKACJI SPOŁECZNEJ

11.1. System monitorowania

Monitoringiem i ewaluacją objęte będą postępy w realizacji *Strategii* na dwóch poziomach: poszczególnych *zadań i projektów* oraz *celów operacyjnych*.

Prowadzony będzie monitoring wskaźnikowy i społeczny. Monitoring wskaźnikowy będzie prowadzony w oparciu o oczekiwane wskaźniki osiągnięć, zaś monitoring społeczny będzie na podstawie wyników badania opinii, w szczególności poprzez *Spółeczne Forum Strategii*. Poziom osiągnięcia każdego *celu operacyjnego* będzie mierzony raz na dwa lata, poczynając od 2010 roku, a poszczególnych *zadań i projektów realizacyjnych* – na koniec każdego roku kalendarzowego.

Istotny element systemu monitorowania stanowi sporządzanie *Rocznego Raportu Realizacji Strategii* wraz ze wskazaniem *zadań zrealizowanych, zrealizowanych częściowo i nie rozpoczętych* oraz identyfikacją przyczyn problemów i prezentacją propozycji ich przezwyciężenia.

11.2. Sposoby oceny i aktualizacji

11.2.1. Ocena

Ewaluacją objęte będą postępy w realizacji *Strategii* na dwóch poziomach: poszczególnych *zadań i projektów* oraz *celów operacyjnych*.

Ewaluacja *zadań i projektów* – w terminie do 30 marca każdego roku *Zespół Wdrażający Strategii* zbiera i zestawia materiał sprawozdawczy na podstawie raportów składanych do 31 stycznia przez wszystkich dyrektorów, naczelników, kierowników lub ich zastępców, wydziałów i biur Starostwa Powiatowego, upoważnionych przez ZP pracowników wydziałów, biur, dyrektorów lub ich zastępców Powiatowych jednostek organizacyjnych, którzy będą bezpośrednio nadzorować opracowanie i wdrażanie poszczególnych *zadań i projektów*. Materiał sprawozdawczy określa osiągnięty na koniec poprzedniego roku kalendarzowego poziom wskaźników przypisanych do każdego *zadania/projektu*. Następnie dokonywana jest ocena końcowa oraz formułowane są wnioski dla Zarządu Powiatu. Cały zebrany materiał stanowi podstawę *Rocznego Raportu Realizacji Strategii*, który jest przedkładany równocześnie *Radzie Powiatu i Komitetowi Sterującemu Strategii*.

Ewaluacja celów operacyjnych – co roku, rozpoczynając od 2010 roku, każdorazowo w terminie do 30 marca Wydział Rozwoju i Promocji Powiatu zbiera zestawia materiał sprawozdawczy na podstawie pomiarów wskaźników osiągniętych na koniec roku kalendarzowego, korzystając przy tym także z informacji z powszechnie dostępnych źródeł i wyników badań ewaluacyjnych po czym przekazuje wyniki Zarządowi Powiatu.

11.2.2. Aktualizacja

Wynikające z monitorowania i oceny wdrażania *Strategii Rozwoju Powiatu Szydłowieckiego* zmiany w zapisach dokumentu mogą być dokonywane na bieżąco przez Zarząd Powiatu w zadaniach i projektach realizacyjnych na wniosek *Wydziału Rozwoju i Promocji Powiatu* lub *Zespołu Wdrażania Strategii*. Ewentualne zmiany dotyczące celów operacyjnych i wybranych spośród nich priorytetów mogą być wprowadzone przez Radę Powiatu po każdorazowej ich okresowej ocenie, a celów strategicznych i misji – nie częściej niż raz na dwa lata, rozpoczynając od 2010 roku. Systematyczna aktualizacja *Strategii*, jest ukierunkowana na uwzględnienie w niej pojawiających się nowych zadania i wykorzystanie nowych możliwości.

Projekty uchwał w sprawie zmian w *Strategii Rozwoju Powiatu Szydłowieckiego*, wymagają przed skierowaniem ich do komisji i na sesję Rady Powiatu opinii Komitetu Sterującego *Strategii*.

11.2.3. Sposoby inicjowania współpracy pomiędzy sektorem publicznym, prywatnym i organizacjami pozarządowymi

Skutecznemu realizowaniu *Strategii* służyć będzie współpraca z organizacjami sektora publicznego, prywatnego oraz organizacjami pozarządowymi. Uczestnictwo kluczowych reprezentantów poszczególnych sektorów zostało zapewnione w *Komitecie Sterującym Strategii*. Podstawowymi sposobami inicjowania i realizowania współpracy będą partnerstwo publiczno-publiczne, partnerstwo publiczno-prywatne oraz aktywizowanie i wspieranie organizacji pozarządowych.

Partnerstwo publiczno-publiczne jest formą finansowania zadań i projektów na poziomie powiatowym oraz ponad powiatowym przez koncentrację środków publicznych – gminnych, powiatowych, wojewódzkich, centralnych oraz funduszy strukturalnych Unii Europejskiej.

W latach 2007-2013 oraz w kolejnych okresach programowania będzie ono jednym z najważniejszych źródeł finansowania przedsięwzięć infrastrukturalnych i innych inwestycji, ważnych z punktu widzenia rozwoju Powiatu.

Partnerstwo publiczno-prywatne jest formą finansowania wydatków majątkowych (szczególnie infrastrukturalnych) przez długoterminowe zaangażowanie kapitału prywatnego. Wobec ustawowego ograniczenia zadłużenia jednostki samorządowej,

ograniczonoci dochodów budżetowych Powiatu montaż finansowy z wykorzystaniem kapitału prywatnego, oprócz środków bezzwrotnych z funduszy strukturalnych może stać się istotnym narzędziem przyspieszenia rozwoju Powiatu Szydłowieckiego.

Do sprawnego funkcjonowania i rozwoju Powiatu Szydłowieckiego niezbędne jest poczucie wpływu mieszkańców na funkcjonowanie swojego otoczenia i sprawne działanie instytucji. Jedną z najważniejszych form aktywności obywatelskiej jest działalność organizacji pozarządowych, które powszechnie uznaje się za cenne dopełnienie – a czasem wręcz alternatywę – w realizacji zadań przez samorząd powiatowy. Ich walorem jest nie tylko znajomość lokalnej specyfiki, adekwatność i szybkość działania, ale także często niższy koszt osiągnięcia efektów. Inicjowanie współpracy będzie oparte na następujących zasadach:

- ✓ aktywizacji społeczności lokalnych,
- ✓ wielopłaszczyznowego wspierania organizacji pozarządowych,
- ✓ włączania społeczności lokalnych w rozwiązywanie lokalnych problemów i procesy zarządzania Powiatem,
- ✓ wspierania aktywnych obywateli Powiatu

Najważniejsze kierunki działań wobec organizacji pozarządowych to włączanie społeczności lokalnych w procesy zarządzania Powiatem, a w szczególności w identyfikowanie ich najważniejszych problemów i oczekiwań (*Społeczne Forum Strategii*) oraz wspieranie w pozyskiwaniu zewnętrznych źródeł finansowania projektów z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej.

11.3. Program promocji i *Public Relations*

11.3.1. Założenia

Promocja będzie celową, systematyczną działalnością, która poprzez informowanie, przekaz reklamowy i *Public Relations* będzie wzmacniać znajomość *Strategii Rozwoju Powiatu Szydłowieckiego* wśród społeczności Powiatu. Ma również na celu uświadomienie mieszkańcom w jaki sposób realizacja Strategii będzie wpływać na zaspokajanie ich potrzeb, pragnień i aspiracji.

Skuteczna realizacja *Strategii Rozwoju Powiatu Szydłowieckiego* wymaga kształtowania i popularyzowania wizerunku Powiatu w kraju i za granicą jako atrakcyjnego, przyjaznego, otwartego, tak aby stał się on rozpoznawalny wśród innych ośrodków województwa mazowieckiego. Realizacja celów i priorytetów przyjętych w *Strategii* wymaga posiadania i prowadzenia przez samorząd Powiatu promocji i *Public Relations* w sposób zaplanowany i skoordynowany.

Zarząd Powiatu koordynuje działania informacyjne i promocyjne, między innymi poprzez inicjowanie wspólnych przedsięwzięć ze wszystkimi instytucjami zaangażowanymi we wdrażanie Strategii. Za prowadzenie działań informacyjnych i promocyjnych dotyczących

realizacji *Strategii Rozwoju Powiatu Szydłowieckiego* odpowiedzialny jest Wydział Rozwoju i Promocji Powiatu.

11.3.2. Cele i zasady

Cele programu promocji i *Public Relations*:

- ✓ społeczność lokalna poinformowana o *Strategii Rozwoju Powiatu Szydłowieckiego* – jej celach i sposobach realizacji,
- ✓ spopularyzowane działania samorządu Powiatowego ukierunkowane na realizację zadań i projektów służących poprawie sytuacji na obszarze Powiatu Szydłowieckiego,
- ✓ spopularyzowane przedsięwzięcia sfinansowane ze środków funduszy strukturalnych oraz podjęte działania ukierunkowane na pozyskanie środków finansowych na realizację dodatkowych zadań i projektów,
- ✓ zapewniony powszechny dostęp do informacji o możliwościach ubiegania się o wsparcie ze środków funduszy strukturalnych na realizację projektów służących rozwojowi Powiatu Szydłowieckiego i osiągnięcia celów strategicznych *Strategii*, w szczególności dla małych i średnich przedsiębiorstw oraz organizacji pozarządowych,
- ✓ Powiat Szydłowiecki rozpoznawalny wśród innych ośrodków województwa mazowieckiego jako atrakcyjne miejsce spędzania aktywnego wypoczynku, zamieszkania i pracy, ośrodek przyjazny inwestorom oraz społeczność ludzi otwartych,
- ✓ Powiat Szydłowiecki *Bramą Południowego Mazowsza* miejscem atrakcji turystycznych, świetnie skomunikowany ze stolicą.
- ✓ działania z zakresu oświaty i edukacji ukierunkowane na promocję powiatu
- ✓ promocja poprzez realizację wszystkich zadań powiatu
- ✓ promocja poprzez uczestnictwo w ważnych uroczystościach (świętach państwowych, rocznicach itp.)

Realizacja programu promocji i *Public Relations* będzie oparta na następujących zasadach:

- ✓ dostosowania działań promocyjnych do potrzeb i oczekiwań odbiorców,
- ✓ kształtowania pozytywnego wizerunku Powiatu Szydłowieckiego,
- ✓ równowagi pomiędzy promocją wewnętrzną i zewnętrzną.

- ✓ zgodności z zasadami określonymi w Regionalnym Programie Operacyjnym Województwa Mazowieckiego, Programie Operacyjnym Kapitał Ludzki, Strategii Rozwoju Województwa oraz pozostałych programów operacyjnych w ramach Strategicznych Ram Odniesienia.

Najważniejsze kierunki działań:

- ✓ poznawanie potrzeb i pragnień mieszkańców,
- ✓ promocja szkolnictwa ponadgimnazjalnego,
- ✓ uczestniczenie w istotnych konferencjach i wystawach,
- ✓ intensyfikacja współpracy z regionami partnerskimi,
- ✓ intensyfikacja współpracy z gminami Powiatu Szydłowieckiego i powiatami ościennymi, oraz z lokalnymi środowiskami biznesu i kultury,

11.3.3. Grupy docelowe

Grupy docelowe programu promocji i *Public Relations*:

- ✓ społeczność lokalna i regionalna,
- ✓ potencjalni inwestorzy,
- ✓ potencjalni beneficjenci wsparcia ze środków funduszy strukturalnych na realizację projektów służących osiągnięcia celów strategicznych *Strategii*,
- ✓ partnerzy społeczno-gospodarczy,
- ✓ organizacje pozarządowe,
- ✓ administracja publiczna,
- ✓ władze województwa mazowieckiego i innych województw,
- ✓ organizacje zawodowe, środowisko biznesu i kultury,
- ✓ media.

11.3.4. Środki i instrumenty

Dla osiągnięcia zamierzonych celów programu promocji i *Public Relations* będą stosowane między innymi następujące środki i instrumenty:

- ✓ PUBLIKACJA *Strategii Rozwoju Powiatu Szydłowieckiego*, zarówno w postaci całego dokumentu jak też wersji popularyzatorskiej, zawierającej kluczowe informacje. Za publikację odpowiedzialny będzie Wydział Rozwoju i Promocji Powiatu.
- ✓ BROSZURY INFORMACYJNE i PUBLIKACJE związane realizacją *Strategii Rozwoju Powiatu Szydłowieckiego*, wydawane będą w każdym roku na podstawie *Rocznego Raportu Realizacji Strategii* przy każdej aktualizacji oraz okazjonalnie, z okazji realizacji istotnych elementów Strategii (ważnych zadań lub projektów, celów operacyjnych lub strategicznych itp.). Za publikację odpowiedzialny będzie Wydział Rozwoju i Promocji Powiatu. Dodatkowo przeprowadzone będą działania promujące kierunki kształcenia w szkołach ponadgimnazjalnych i placówkach oświatowych poprzez: ulotki, broszury, bilbordy, reklamy świetlne, stronę internetową itp.
- ✓ SEMINARIA dla jednostek zaangażowanych we wdrażanie Strategii oraz potencjalnych uczestników partnerstwa publiczno-publicznego i publiczno-prywatnego oraz organizacji pozarządowych organizowane w celu usystematyzowania wiedzy związanej ze *Strategią Rozwoju Powiatu Szydłowieckiego*. Za organizację odpowiedzialny będzie Zarząd Powiatu.
- ✓ INTERAKTYWNA STRONA WWW zawierająca informacje o zadaniach i projektach realizacyjnych, publikacje *Rocznego Raportu Realizacji Strategii*, *wieloletniej prognozy budżetowej*, *Raportu o Stanie Powiatu*. Strona WWW będzie bardzo istotnym elementem *Společnego Forum Strategii* dającym możliwość pobierania lub wypełniania on-line ankiet na tematy związane z realizacją *Strategii*. Ponadto znajdują się na niej informacje o funduszach strukturalnych szczególnie z realizowanych projektów służących osiągnięciu celów strategicznych *Strategii*, i zaangażowaniu finansowym UE. Za organizację odpowiedzialny będzie Wydział Rozwoju i Promocji Powiatu.

W ramach własnej promocji Powiat będzie dokonywał zakupów, upominków i nagród dla

osób promujących Powiat: laureatów konkursów, zwycięzców zawodów sportowych, wyróżnionych instytucji, organizacji pozarządowych, fundacji, przedsiębiorców, wolontariuszy i innych. Upominki i nagrody będą zawierały znaki promocyjne Powiatu. Władze Powiatu uczestniczący w różnych uroczystościach państwowych, samorządowych, regionalnych, itp. w ramach promowania Powiatu będą dokonywały zakupu wiązanek i bukietów okolicznościowych składanych lub przekazywanych w czasie odbywających się uroczystości.

- ✓ WSPÓŁPRACA Z MEDIAMI - prasą telewizją, rozgłośniami radiowymi o zasięgu lokalnym i regionalnym w celu upowszechnienia informacji związanych z wdrażaniem *Strategii Rozwoju Powiatu Szydłowieckiego*. Za inicjowanie współpracy z mediami odpowiedzialny będzie Zarząd Powiatu.